

Delo javne službe kmetijskega svetovanja v letu 2024

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Kazalo vsebine

Predgovor Dr. Jože Podgoršek	3
Predgovor Anton Jagodic	4
Organigram Javne službe kmetijskega svetovanja	5
Javna služba kmetijskega svetovanja (JSKS)	6
Naloge Javne službe kmetijskega svetovanja	6
Program dela Javne službe kmetijskega svetovanja	8
Delo sektorja za kmetijsko svetovanje	29
Dogodki sektorja za kmetijsko svetovanje	29
Oddelek za kmetijsko politiko in razvoj podeželja	33
Oddelek za kakovost kmetijskega svetovanja in razvoj	35
Oddelek za strokovne naloge in prenos znanja v kmetijstvu	36
Delo Javne službe kmetijskega svetovanja po kmetijsko-gozdarskih zavodih Slovenije	37
Kmetijsko-gozdarski zavod Celje	38
Kmetijsko-gozdarski zavod Kranj	40
Kmetijsko-gozdarski zavod Ljubljana	42
Kmetijsko-gozdarski zavod Maribor	45
Kmetijsko-gozdarski zavod Murska Sobota	47
Kmetijsko-gozdarski zavod Nova Gorica	49
Kmetijsko-gozdarski zavod Novo mesto	51
Kmetijsko-gozdarski zavod Ptuj	53

Delo Javne službe kmetijskega svetovanja v letu 2024

Izdajatelj: **Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije**

Leto izdaje: **2025**

Naklada: **700 izvodov**

Delo Javne službe kmetijskega svetovanja v letu 2024 so izdelali:

Urednik: **Jože Očko**

Avtorji: **mag. Olga Oblak, Jože Očko, Igor Hrovatič, Tončka Jesenko, Darja Pipan, Marinka Korošec, dr. Anka Čebulj, Alberta Zorko, dr. Dušica Majer, Vojko Bizjak, Gabrijela Salobir, Klavdija Strmšek, dr. Jernej Demšar, Jana Žiberna, Mateja Gorše Janežič, Andrejka Krt, Barbara Trunkelj, Mojca Bozovičar, Vesna Čuček, Robert Golc, Tomaž Močnik, Simona Hauptman, Metka Barbarič, mag. Boštjan Ferenčak, Vasja Juretič, mag. Zdenka Kramar, Peter Pribožič**

Spremna beseda: **Dr. Jože Podgoršek, Anton Jagodic**

Fotografije: **Arhiv KGZS in arhivi kmetijsko gozdarskih zavodov**

Jezikovni pregled: **Alenka Šalej**

Grafično oblikovanje in prelom: **Jana Janko Škrbec, Studio HTZ**

Tisk: **HTZ Velenje, I.P., d.o.o.**

Izvedbo priprave in tiska je s financiranjem omogočilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS

Informacija na dosegu roke

Imeti znanje, informacije in strokovno vodenje je privilegij, ki daje posameznikom konkurenčno prednost pred drugimi. Je možnost zmanjševanja tveganja na kmetijskem gospodarstvu. Vendar: v hitro razvijajočem se svetu se tehnologije razvijajo z nepredstavljivo hitrostjo. Robotizacija, digitalizacija, precizno kmetovanje je le nekaj področij, ki postajajo stalnica tudi na kmetijah.

S pomočjo sodobne informacijske tehnologije imamo občutek, da nas do vsega znanja loči le en »klik«. Pa nas res? Nam bo res umetna inteligenca odgovorila na vsako naše vprašanje, dilemo? Bo, le vprašati jo moramo. Ali bodo odgovori sprejemljivi? Odgovor na to vprašanje pa je že bolj zapleten. Umetna inteligenca nam bo praviloma postregla z informacijami, dejstvi, s splošnimi podatki. Ne pozna pa posamezne kmetije, razvojnega potenciala, generacijske strukture, posebnosti kmetije, finančnega položaja, vpetosti na trg in še mnogo drugih na kmetijo vezanih podatkov. In ravno ti podatki, te informacije so ključne pri razvojnem svetovanju kmetijskim gospodarstvom.

Sodobna tehnologija še nekaj časa ne bo nadomestila človeškega stika. Zato je javna služba kmetijskega svetovanja ključna za razvoj in obstoj slovenskih kmetij. Posamezni svetovalci so pogosto več kot samo svetovalci. Z rednimi stiki s kmetijami se vzpostavijo pristnejši odnosi, tudi prijateljski. In ravno zato kmetijski svetovalci dobro poznajo slovenske kmetije. In slovenski kmetje jim zaupajo. Ravno zato je vsak proces svetovanja celovit in temelji na odličnem poznavanju vseh posebnosti in potencialov vsake kmetije. In ker kmetijskim svetovalcem ni vseeno za slovenske kmetije, oddajajo vloge za subvencije zunaj običajnega delovnega časa, tudi v dela prostih dneh, oddajajo poročila za zaključene projekte tudi ob 23. uri. Vse za to, da je delo opravljeno pravočasno in kvalitetno.

Veseli me, da je v tem za zbornico politično burnem letu tudi politika spoznala, da potrebujemo kvalitetno in učinkovito javno službo kmetijskega svetovanja, organizirano pri Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije. Veseli me, da se ponovno pogovarjamo o večletni koncesiji, ki bo dala kmetijskemu svetovanju predvidljivost in stabilnost. Mi pa moramo tudi s svojim delom dokazati pravilnost takšnih političnih odločitev.

Spoštovane svetovalke, cenjeni svetovalci, dovolite mi, da se vam tudi ob tej priložnosti zahvalim za vašo angažiranost, zavzetost in marljivost. Vedite, da vse to vidimo in cenimo. In naj tako ostane še nadaljnjih 25 let.

Dr. Jože Podgoršek, predsednik KGZS

Zanesljiv partner slovenskega kmeta

Prestavljamo vam kratko poročilo v besedi, slikah in grafih o delu sodelavcev Javne službe kmetijskega svetovanja v Sloveniji, ki delujejo v okviru Kmetijsko-gozdarke zbornice Slovenije in na kmetijsko-gozdarskih zavodih. Trudimo se, da kvalitetno izvedemo storitve, ki jih kmetje potrebujejo za območje celotne Slovenije. Pri tem svoje aktivnosti tekoče prilagajamo vrsti proizvodnje, načinu kmetovanja, tehnološki opremljenosti kmetije ter predznanju kmetov. Prinašamo tudi informacije o novostih v zakonodaji, ukrepih kmetijske politike. Preko naših pisarn se zvrstijo kmetije, ki želijo prejeti javni denar iz EU skladov in slovenskega proračuna za različne intervencije na površino v kmetijstvu. Postopki so skrbno načrtovani, vodeni in uspešni. Zagotavljamo, da so vsi potencialni vlagatelji sočasno in pravilno obveščeni o investicijskih razpisih, poskrbimo za vse potrebne informacije, da se vlagatelje varno prepelje skozi zahtevne postopke do končnega razvoja kmetije. Velikokrat je ideja kmetov glavna pogonska sila sprememb, mi s svojim znanjem, informacijami pa svetujemo, kaj v danih okoliščinah deluje najbolj primerno. Pregledujemo polja, trajne nasade, rastlinjake ... in svetujemo pri varstvu rastlin. Izračunavamo pravilne sestave gnojil v najbolj učinkovitih časovnih oknih za rast rastlin. Znamo izračunavati in optimizirati krmne obroke za vse nivoje proizvodnje v vseh živalskih vrstah. Prvi smo na terenu po vsaki naravni nesreči, neugodnem vremenskem pojavu, da prisotne obvestimo o posledicah. Bodoče mlade kmete navdušujemo za prevzem kmetij in kmečkim družinam pomagamo pri prehodu na mlajše gospodarje. Kmetijam odpiramo možnosti razvoja in jim svetujemo na področju dopolnilnih dejavnosti. Podpiramo ekološke kmetije, pomagamo jim v obdobju prehoda v to obliko kmetovanja ter svetujemo pri proizvodnji. Smo ključni element v zagotavljanju sistema in delovanja FADN v Sloveniji. Omogočamo pridobivanje NPK usposobljenosti. Kmete usposabljamo z delavnicami, prikazi dobrih praks, obiski sejmov, prireditvev organiziramo predavanja, panožne kroge.

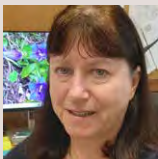
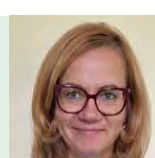
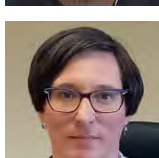
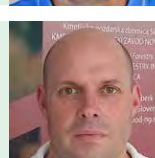
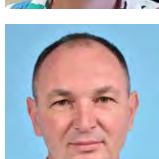
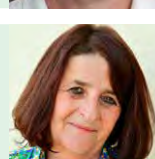

Smo na voljo za svetovanje v ekonomiki, spoznamo se na davčno zakonodajo in optimizacijo davkov v kmetijstvu. Vseskozi podpiramo razvoj podeželja in z inovativnimi pristopi krepimo evropsko inovativno partnerstvo. Ko déležniki AKISA, prenosa znanja in inovacij v kmetijstvu, smo povezani z vsemi fakultetami, inštituti doma in mnogimi tudi v tujini. Vzpostavili smo mreže svetovalnih organizacij Evrope – EUFRAS, jugovzhodne Evrope – SEASN, ter smo prepoznani in zaupanja vredni partnerji pri njihovih dogodkih, projektih, usposabljanjih in programih za izmenjavo svetovalcev. Sodelujemo tudi z nemško govorečo organizacijo svetovalcev IALB.

Delujemo na osnovi krhke finančne stabilnosti, stalno iščemo in si zagotavljamo vire za obstoj in razvoj. Naši odlični kadri, ki jih stalno izpopolnjujemo, še vidijo prihodnost v našem težkem poklicu, mladi, ki prihajajo so naša gonilna sila za izboljšave in se dopolnjujejo s starejšimi, ki ostajajo s svojimi nepogrešljivimi izkušnjami, kako učinkovito pomagati slovenskim kmetom. Kar delamo vsi z zanosom in ponosom.

Anton Jagodic, nekdanji dolgoletni vodja SKS

Organigram Javne službe kmetijskega svetovanja

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije Predsednik: dr. Jože Podgoršek			Zbornični urad Direktor: Martin Mavsar		
Sektor za kmetijsko svetovanje					
	Vodja sektorja: Alberta Zorko		Namestnica vodje sektorja: mag. Olga Oblak		Vodja oddelka: dr. Jernej Demšar
	Direktorica: Irena Friškovec	KGZS - Zavod Celje		Vodja oddelka: Vesna Čuček	
	Direktor: Mitja Kadoič	KGZS - Zavod Kranj		Vodja oddelka: Robert Golc	
	Direktor: Matija Rigler	KGZS - Zavod Ljubljana		Vodja oddelka: Tomaž Močnik	
	Direktorica: Irena Leonida Kropf	KGZS - Zavod Maribor		Vodja oddelka: Simona Hauptman	
	Direktor: Damjan Jerič	KGZS - Zavod Murska Sobota		Vodja oddelka: mag. Boštjan Ferenčak	
	Direktorica: mag. Jana Čuk	KGZS - Zavod Nova Gorica		Vodja oddelka: Vasja Juretič	
	Direktor: Damijan Vrtin	KGZS - Zavod Novo mesto		Vodja oddelka: mag. Zdenka Kramar	
	Direktor: Andrej Rebernišek	KGZS - Zavod Ptuj		Vodja oddelka: Peter Pribožič	

Javna služba kmetijskega svetovanja (JSKS)

Naloge Javne službe kmetijskega svetovanja

Javna služba kmetijskega svetovanja (JSKS) se je leta 2024 izvajala v okviru KGZS na Sektorju za kmetijsko svetovanje ter v 8 kmetijsko-gozdarskih zavodih, kjer je delalo 328 kmetijskih svetovalcev in 15 pripravnikov.

Naloge je izvajala v skladu z Izhodišči MKGP za pripravo letnega programa in finančnega načrta KGZS in KGZ za leto 2024.

GLAVNE NALOGE JAVNE SLUŽBE KMETIJSKEGA SVETOVANJA SO BILE NASLEDNJE:

- svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti,
- svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov za kmetijska gospodarstva,
- svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike,

- svetovanje in pomoč pri organizaciji in delovanju rejskih organizacij, organizacij pridelovalcev in drugih oblik proizvodnega združevanja kmetijskih pridelovalcev,
- svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov.

KOT PRIORITETNE NALOGE JSKS SO SE LETA 2024 IZVAJALE NASLEDNJE NALOGE:

- Implementacija Strateškega načrta skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027 za Slovenijo (SN 2023–2027) s poudarkom na vključevanju kmetijskih gospodarstev v intervencije t. i. zelene arhitekture, zlasti SOPO, KOPOP in EK.
- Podnebne spremembe
- Spodbujanje spremljanja gospodarjenja na kmetijskih gospodarstvih vključno s prehodom FADN v FSDN.
- Spodbujanje mladih za kmetovanje kot horizontalna naloga.

5. Digitalizacija kmetijstva kot horizontalna naloga.

Prve tri naloge so opisane v poglavjih, ki zajemajo te naloge v nadaljevanju, za obe horizontalni nalogi pa so aktivnosti opisane na tem mestu.

HORIZONTALNA NALOGA: SPODBUJANJE MLADIH ZA KMETOVANJE

Ta naloga se je izvajala horizontalno v okviru vseh nalog. Ciljni skupini mladih kmetov smo prilagodili načine oz. metode svetovanja, nadaljevali usvajanje novih metod na vseh področjih svetovanja, predvsem z uvajanjem e-načinov svetovanja, vključno z obveščanjem mladih kmetov preko e-novic, ter nadaljevali delo v okviru panožnih krožkov, v katerih smo skupaj z mladimi kmeti iskali rešitve v tehnoloških, naravovarstvenih in ekonomskih vsebinah v posameznih panogah. Nadaljevali smo tudi aktivnosti v okviru 2. akcijskega načrta za delo z mladimi kmeti, ki opredeljuje delo v novem programskem obdobju 2023–2030 in je sedaj potrjen na Vladi RS. Sodelovali smo pri organizaciji tradicionalnega letnega srečanja mladih kmetov, ki je potekal v prostorih podjetja SIP v Šempetru v Savinjski dolini, kjer je poleg druženja in strokovnih vsebin zelo pomembno sprejemanje njihovih pobud, na osnovi katerih nadgrajujemo svetovalno delo. Sodelovali smo pri nastajanju celovitega priročnika za mlade v sodelovanju z ZSPM in MKGP. Aktivno smo sodelovali pri predstavitvah intervencij za mlade kmete in medgeneracijskem prenosu znanja. Pripravili smo strokovno ekskurzijo za mlade kmete na Dolenjsko in v Belo Krajino. Prav tako smo svetovali in promovirali finančne inštrumente. Mladim kmetom poskušamo celovito svetovati in biti servis pri njihovem delu.

Gre za izredno pomembno strokovno delo za nadaljnji razvoj kmetij, ko so prenosi kmetij na mlajšo generacijo urejeni in pravočasni. Urejena zakonodaja in sistem finančnih podpor za ugodnejše pogoje prenosa kmetij je tudi vzpodbuda za mlade, da ostajajo doma na kmetijah. To velja tako za velika kot mala kmetijska gospodarstva. Na manjših kmetijskih gospodarstvih smo iskali tudi rešitev v dodatnih in dopolnilnih dejavnostih za ustvarjanje novih delovnih mest na podeželju.

HORIZONTALNA NALOGA: DIGITALIZACIJA KMETIJSTVA

V digitalizaciji smo se kot služba opremljali s sodobnimi orodji za lažje delo pri svetovanju ter digitalizirane procese vse bolj svetovali tudi kmetijam.

Sodelovali smo pri uvajanju digitalizacije na kmetijska gospodarstva in v svetovalno delo, promovirali dobre

prakse pri uporabi digitalnih orodij in naprav ter usposabljali svetovalce in kmete iz poznavanja digitalnih rešitev ter opreme z različnih področij praktične rabe (sodobna informacijska in komunikacijska tehnologija, različne platforme, aplikacije, digitalna merilna oprema, senzorji, tipala, sistemi geo-pozicioniranja, brezpilotna letala, robotika, Big Data – velike podatkovne zbirke ...).

Skupaj z MKGP urejamo platformo za digitalizacijo JSKS v okviru projekta Digitalizacija nalog javne službe kmetijskega svetovanja, ki je financiran iz NOO. Intenzivno smo nadgrajevali tudi druga digitalna orodja za delo JSKS (kot npr. Farm manager, Strateški načrt, platformo za e-izobraževanje in svetovanje E naSVET KGZS (platformo za prenos strokovnega znanja v kmetijstvu in gozdarstvu), v katerem smo naredili predvsem določene prilagoditve spletnega okolja za posamezna vsebinska področja. Digitalna orodja in aplikacije smo za zagotavljanje večje kreativnosti, vključenosti udeležencev uvajali tudi v naše delo, predvsem pri usposabljanju na daljavo.

Na področju digitalizacije smo kmetijam svetovali in pomagali pri uporabi različnih aplikacij in pregledovalnikov. V okviru te naloge se je svetovalo tudi o uporabi aplikacij SOPOTNIK in foto SOPOTNIK ter izvedlo večje število usposabljanj za kmete za uporabo teh aplikacij. Ker je veliko naših aktivnosti prenesenih na splet, pomagamo kmetijam tudi pri uporabi teh vsebin. Urejamo svoje spletne strani in socialna omrežja, preko katerih kmete informiramo o svojih aktivnostih. Organizirali smo ekskurzije in ogled dobre prakse, na katerih so se kmetje lahko neposredno seznanili s primeri uspešnih implementacij novih tehnologij. Poleg tega kmetom pomagamo pri uporabi digitalnih orodij znotraj posameznih tehnoloških področij. Služba je redno vključevala vsebine s tega področja panožno na posameznih predavanjih, delavnicah kot tudi v osebnem svetovanju. Kmetijam smo med drugim predstavili sodobne digitalne sisteme oz. orodja za uspešno upravljanje črede (avtomatizirana molža in krmljenje, uporaba dronov, uporaba pametnih ovratnic in ušesnih znamk, nadzor klime v hlevu ipd.), ki pomembno vplivajo na dobrobit živali. Hmeljarjem smo v okviru tehnološkega sestanka predstavili sodobne digitalne sisteme v procesu sušenja in navlaženja hmelja ter digitalne pristope pri napovedih namakanja. Sadjarjem, vinogradnikom in vrtnarjem smo svetovali o namakalnih tehnikah, obrokih namakanja ter digitalnih pristopih pri napovedih namakanja. Konkretno vsebine uvajanja digitalizacije po posameznih panogah in vsebinskih sklopih so navedene tudi pri posameznih tehnoloških vsebinah različnih področij.

Program dela Javne službe kmetijskega svetovanja

1. SVETOVANJE V ZVEZI S TEHNOLOŠKIM, GOSPODARSKIM IN OKOLJEVARSTVENIM PODROČJEM OPRAVLJANJA KMETIJSKE DEJAVNOSTI

1.1 Izvajanje tehnološkega svetovanja za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij

Izvedene aktivnosti:

Ukrepi te dejavnosti so bili namenjeni predvsem kmetijskim gospodarstvom, ki potrebujejo podporo tehnoloških in podjetniških znanj, ob tem pa tudi znanj, ki se nanašajo na okoljske vsebine, povezane s kmetijstvom in predelavo hrane, saj je za njih kmetijstvo glavni ali najpomembnejši vir dohodka. V okviru te dejavnosti so se izvajala svetovanja in izobraževanja v zvezi s tehnološkim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti ter prenos znanj neposredno do uporabnikov ter pomoč pri vključevanju znanstvenih in strokovnih dognanj v prakso.

V okviru te naloge se je izvajalo usposabljanje in svetovanje kmetov o novostih na vseh tehnoloških področjih. Veliko časa je bilo porabljeno tudi za svetovanje ob neugodnih vremenskih razmerah ter svetovanje na poplavljenih območjih.

1.1.1 SADJARSTVO

V sadjarstvu nudimo zahtevnejše tehnološko svetovanje preko specialistov in enostavnejša vprašanja rešujemo po elektronski pošti ali telefonu. Aktivno spremljamo predpise in predlagamo predloge ter mnenja za njihovo učinkovitost pri pomoči sektorja. Na primer tržnih standardih za sadje in zelenjavo, integrirano pridelavo, finančna pomoč po pozebi/neurjih 2023, naložb iz SKP.

Ključne aktivnosti v sadjarstvu preteklo leto:

- Reševanje pomanjkanja fitofarmaceutskih sredstev (FFS) z vložitvijo vlog za nujne primere (npr. BANJO za jabolka/hruške, MOVENTO za krvave uši, kaparje, bolšice).
- Koordinacija in redni strokovni kolegiji z Javno službo v sadjarstvu (JSS).
- Izvajanje napovedi rokov obiranja jabolk v sodelovanju z JS v sadjarstvu (10 sestankov).
- Sodelovanje pri pripravi brošure o aktivnostih JSKS s področja sadjarstva.
- Pojasnjevanje ukrepov Skupne kmetijske politike (SKP) 2023–2027 in svetovanje pri vključevanju vanje.

- Organizacija usposabljanja za kmetijske svetovalce in specialiste na Južnem Tirolskem, s poudarkom na novih tehnologijah žlahtnjenja in digitalnih rešitvah za jabolka.
- Usposabljanje svetovalcev o pridelavi lupinarjev.
- Intenzivna strokovna pomoč strokovnemu odboru za sadjarstvo.

1.1.2 VINOGRADNIŠTVO IN VINARSTVO

Na področju vinogradništva in vinarstva zahtevnejša tehnološka vprašanja usmerjamo na svetovalce specialiste, enostavnejša pa rešujemo po e-pošti ali telefonu.

Nekaj naših aktivnosti:

- Priprava pripomb in mnenj na predpise, kot so uredbe o intervencijah v vinskem sektorju, priznanja organizacij proizvajalcev, dovoljenja za zasaditev vinske trte, podpora vinskemu sektorju na ciljnih trgih, Zakon o vinu in Zakon o najstarejši trti.
- Pojasnjevanje ukrepov SKP 2023–2027 in svetovanje pri vključevanju.

- Organizacija usposabljanja za kmetijske svetovalce o učinkovitem upravljanju vinogradniških tal kot odziv na podnebne spremembe s poudarkom na suši (v sodelovanju z Biotehniško fakulteto).
- Organizacija usposabljanj s specialisti na Južnem Tirolskem z ogledi dobrih praks.
- Koordinacija dela strokovne skupine za vinogradništvo in vinarstvo (12 kolegijev/ sestankov).
- Intenzivno sodelovanje z Javno službo v vinogradništvu ter strokovna pomoč odborom KGZS.

1.1.3 OLJKARSTVO

Na področju oljkarstva vprašanja usmerjamo na specialiste KGZS Zavoda Nova Gorica.

Pomembnejše dejavnosti:

Nadaljevanje izdelave smernic dobre higienske prakse za predelavo oljk v usklajevanju z UVHVVR:

- Sodelovanje pri pripravi brošure o aktivnostih JSKS s področja oljkarstva.
- Pojasnjevanje ukrepov SKP 2023–2027 in svetovanje pri vključevanju vanje.
- Vložitev vlog za dovoljenja za nujne primere glede varstva rastlin (npr. SIVANTO PRIME za zatiranje oljčne muhe).
- Posredovanje predloga nove delitve strokovnih nalog v Javni službi za oljkarstvo na MKGP.
- Sodelovanje z Javno službo v oljkarstvu in strokovna pomoč Strokovnemu odboru za oljkarstvo pri KGZS.

1.1.4 HMELJARSTVO

Naše aktivnosti so usmerjene v izboljšanje konkurenčnosti hmeljarjev v celotnem pridelovalnem ciklu.

Nudimo svetovanje pri:

- obnovi hmeljnih nasadov s poudarkom na izbiri sort, odpornih na bolezni in stresne razmere, ter kakovosti sadilnega materiala za preprečevanje širjenja hmeljeve uvelosti in viroida;

- okoljsko ustrezni izvedbi agrotehničnih ukrepov, vključno z usmerjenim gnojenjem z dušikom in integriranim varstvom rastlin;
- uvajanju digitalizacije (sistemi za navlaževanje, napovedi namakanja);
- obnovi in gradnji namakalnih sistemov ter usmerjenem namakanju;
- optimalnem pričetku obiranja, nastavitvah obiralnih strojev in sušilnic ter merjenju vlage;
- ukrepih za omilitev škode in sanaciji nasadov po neurjih s točo, vetrom in poplavami;
- implementaciji novih ukrepov SKP in reševanju problematike gradnje vodnih zadrževalnikov v hmeljiščih;
- aktivnem sodelovanju v strokovnem odboru za hmeljarstvo in z IHPS ter drugimi institucijami;
- pripravljanju informacij, člankov in obvestil s področja hmeljarstva.

1.1.5 VRTNARSTVO (ZELENJADNICE, ZELIŠČA IN OKRASNE RASTLINE)

Pridelovalcem zelenjadnic, zelišč in okrasnih rastlin smo nudili svetovanje, informacije in skrbeli za dvig njihove tehnološke usposobljenosti z namenom povečanja kakovosti in količine pridelanih zelenjadnic, zelišč in okrasnih rastlin.

Ključne aktivnosti v letu 2024:

- Svetovanje o ustrezni izvedbi agrotehničnih ukrepov v pridelavi zelenjave: priprava tal, izbor ustreznih vrst in sort za pridelavo na prostem in v zavarovanih prostorih v rastni sezoni in izven nje, uporaba tolerantnih sort na določene bolezni, vzgoja sadik, setev, sajenje, oskrba posevkov, gnojenje, varstvo rastlin s poudarkom na integriranem varstvu, uvajanje biotičnega varstva ter drugih metod varstva rastlin z nizkim tveganjem, spravilo pridelka ter njegova dodelava in skladiščenje.
- Prenašanje znanja o pridelavi, sušenju in skladiščenju zelišč, svetovanje o pridelavi v različne izdelke in

zakonodajnih zahtevah na tem področju.

- Spodbujanje širšega kolobarja, uporabe zastirk, ohranitvenega kmetovanja in ukrepov za dvig humusa v tleh.
- Vključevanje dobrih praks in novih tehnoloških rešitev za dvig rodovitnosti tal in varovanje okolja.
- Svetovanje pri uvajanju tehnologije preciznega gnojenja in škropljenja ter digitalnih rešitev za podporo pri odločanju in izvedbi namakanja.
- Pomoč pri izzivih zdravstvenega varstva rastlin zaradi ekstremnih vremenskih vplivov (suha zima, deževna pomlad, vroče poletje).
- Svetovanje o pridelavi mikrozelenjave, gob, okrasnih rastlin.
- Posredovanje znanja o kakovosti končnega proizvoda in trženju vrtnin ter možnostih dodajanja vrednosti proizvodom.
- Spodbujanje povezovanja in združevanja pridelovalcev, vključevanje v ponudbo javnim zavodom in sheme kakovosti, s posebnim poudarkom na ekološki pridelavi.
- Iskanje rešitev zaradi pomanjkanja registriranih FFS.
- Svetovanje pri vključevanju in izvajanju intervencij iz Strateškega načrta SKP 23–27.
- Sodelovanje z Javno službo v vrtnarstvu in Javno službo zdravstvenega varstva rastlin pri izvajanju poskusov in prenosu rezultatov do pridelovalcev.

1.1.6 SEMENARSTVO IN OHRANJANJE RASTLINSKIH GENSKIH VIROV

Kmete smo spodbujali za semenarstvo, saj je le-to osnova kmetijske pridelave in ključno za prehransko neodvisnost. Prav tako smo pridelovalce ozaveščali o pomenu ohranjanja rastlinskih genskih virov, ki so vir raznolikosti in raznovrstnosti za izboljševanje gojenih rastlin s pomočjo selekcije in žlahtnjenja.

Ključne aktivnosti leta 2024:

- Predstavitev možnosti pridelave semena za svojo uporabo in za večje sisteme semenarstva.

- Prenašanje znanja o pridelavi semena poljščin in vrtnin od raziskovalnih institucij do kmetov.
- Ozaveščanje pridelovalcev o pomenu setve potrjenega (certificiranega) semena kmetijskih rastlin, ki je prvi pogoj vsake uspešne pridelave, ter spodbujanje k nabavi in setvi potrjenega semena.
- Ozaveščanje o pomenu ohranjanja rastlinskih genskih virov, lokalnih (avtohtonih in tradicionalnih) sort.
- Spodbujanje za uporabo avtohtonega semenskega materiala.
- Informiranje kmetov o intervencijah s področja setve lokalnih sort in ohranjanja rastlinskih genskih virov v okviru Skupne kmetijske politike 2023–2027.
- Sodelovanje pri evidentiranju rastlinskih genskih virov, ozaveščanje pridelovalcev o njihovem pomenu ter možnosti hranjenja v rastlinski genski banki.

1.1.7 POLJEDELSTVO

Svetovalno delo za poljedelstvo je bilo usmerjeno v dvig usposobljenosti kmetov za doseganje visokih in kakovostnih pridelkov z namenom povečanja prehranske varnosti ter samooskrbe kmetij z lastno krmo.

Ključne aktivnosti leta 2024:

- Svetovanje o ustreznem kolobarju z upoštevanjem proizvodne usmeritve kmetije, spodbujanje k vključevanju metuljnic, mešanic z njimi, manj razširjenih tržno zanimivih poljščin ter dosevkov in podsevkov v kolobar ter svetovanje pri izboru ustreznih vrst in sort, prilagojenih na razmere posameznih območij, pa tudi na podnebne spremembe.
- Tehnološko svetovanje v vseh fazah rasti poljščin.
- Spodbujanje agrotehničnih ukrepov za ohranjanje in varovanje naravnih virov ter izboljševanje rodovitnosti tal.
- Svetovanje strokovno utemeljenega gnojenja in alternativnih načinov obdelave tal.
- Spodbujanje izvajanja ukrepov integriranega varstva rastlin s poudarkom na pravočasnem zatiranju

invazivnih vrst.

- Svetovanje pri izboljšanju tehnologij sušenja, shranjevanja in skladiščenja pridelanih poljščin in pri investicijah v izgradnjo skladiščnih kapacitet in sušilnic zrnja.
- Svetovanje ukrepov za preprečevanje škode in omilitev posledic neugodnih vremenskih razmer.
- Spodbujanje kmetov k različnim načinom povezovanja in skupnega nastopa na trgu.
- Seznanjanje kmetov z novimi digitalnimi rešitvami v pridelavi poljščin.
- Sodelovanje z Javno službo v poljedelstvu pri pripravi priporočenih sortnih list poljščin.
- Svetovanje kmetom pri vključevanju in izvajanju intervencij iz Strateškega načrta SKP 23–27.
- Spodbujanje integrirane in ekološke pridelave ter Informiranje o shemi Izbrana kakovost za žita.

1.1.8 PRIDELOVANJE KRME

Svetovalno delo na področju pridelovanja krme je bilo usmerjeno v optimalno izvedbo agrotehničnih ukrepov pri pridelavi krme na trajnem travinju in njivah s ciljem doseganja visokih kakovostnih pridelkov in večje konkurenčnosti pridelave.

Ključne aktivnosti leta 2024:

- Informiranje, svetovanje in usposabljanje o ustreznih rešitvah in uvedbi tehnoloških izboljšav, novosti in digitalnih rešitev pri pridelavi krme na trajnem travinju in njivah.
- Usmerjanje kmetov k usklajenosti rabe in gnojenja, po potrebi izvajanju apnjenja in s tem doseganju ustrezne botanične sestave travne ruše.
- Svetovanje ukrepov za preprečevanje zapleveljenosti travne ruše, v primeru degradacije pa o načinih vsejavanja, dosejavanja in obnove travne ruše ter načinih preprečevanja zaraščanja in čiščenja gozdnega roba na travnikih in pašnikih.
- Opozarjanje na invazivne, tujerodne in strupene rastline ter svetovanje ukrepov za njihovo

odstranjevanje in preprečevanje širjenja teh vrst.

- Informiranje o pomenu varovanja vrst in habitatov ter načinu njihovega ohranjanja.
- Spodbujanje ukrepov za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov z ustreznim gnojenjem in tehnikami kmetovanja, ki ohranjajo ogljik v tleh, ter spodbujanje gnojenja z nizkimi izpusti.
- Svetovanje o izboru vrst in sort krmnih rastlin, pravilni izvedbi vseh tehnoloških ukrepov ter vključevanju detelj, lucerne, trav, DTM in TDM ter ustreznih strniščnih dozevkov v kolobar.
- Svetovanje tehnologije pridelave krmnih rastlin ter spravila mrve in izvedbe siliranja.
- Informiranje o prednostih namakanja travne ruše.
- Prenos znanja o možnosti uvedbe paše ter ustreznih tehnologijah paše, možnostih ureditve preskrbe z vodo na pašnikih in odprtih hlevih, pomenu čistilne košnje.
- Svetovanje pri zasnovi pašnikov, pravilni postavitvi ograj in varovanju domačih živali pred velikimi zvermi, za ohranitev in oživitve paše na planinah pa ustrezno gospodarjenje z njimi.
- Priprava tehnoloških navodil o zagotavljanja kakovostne travne ruše na ekoloških kmetijah.
- Spodbujanje k vključevanju v intervencije iz SN SKP 23–27 (sheme SOPO, operacije KOPOP in intervenciji Ekološko kmetovanje ter Dobrobit živali).

1.1.9 ADAPTACIJA IN NOVOGRADNJA KMETIJSKIH OBJEKTOV

Svetovalno delo pri adaptacijah in novogradnjah kmetijskih objektov je bilo usmerjeno v tehnologije za večjo dobrobit živali, kot so prehod iz vezane v prosto rejo, ureditev izpustov, obogatitev okolja v hlevu, učinkoviti sistemi prezračevanja in rešitve za zmanjšanje vročinskega stresa. Prav tako smo se ves čas zavzemali za spremembo intervencije IRP 29 Naložbe v prilagoditev kmetijskih gospodarstev izvajanju nadstandardnih zahtev s področja dobrobiti rejnih živali znotraj Strateškega načrta.

Ključne aktivnosti leta 2024

- Informiranje o sistemih za odstranjevanje seča in blata, ki blažijo izpuste TGP in amonijaka.
- Svetovanju o prostorski, gradbeni in okolijski zakonodaji za investitorje.
- Koordinacija dela v strokovni skupini za gradnjo kmetijskih objektov in ogledi dobrih praks doma in v tujini.
- Svetovanje o možnih adaptacijah in rekonstrukcijah obstoječih objektov ter gradnji novih kmetijskih objektov.
- Opozarjanje na zahteve v okviru razpisa intervencije IRP 29, ki bi lahko uporabnikom predstavljale težave v praksi.

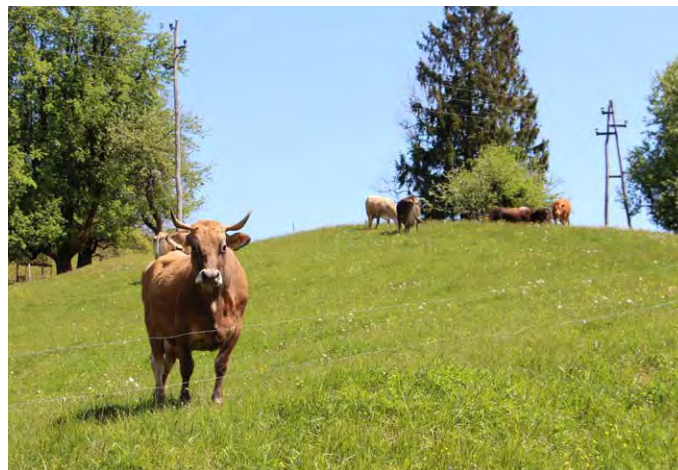

1.1.10 GOVEDOREJA

Svetovalno delo v govedoreji je bilo usmerjeno v pridelavo kakovostne doma pridelane krmne baze, optimiziranje krmnih obrokov, dobrobit živali in zdravstvenega varstva živali s ciljem dviga prireje in konkurenčnosti panoge na trgu. Za ta namen smo uporabili različne metode dela, kot so: predavanja, prikazi, osebna svetovanja, ogledi dobrih praks, panožni krožki, članki in tehnološki listi.

Ključne aktivnosti leta 2024

- Informiranje o zmanjševanju izpustov metana iz prebavil živali, s poudarkom na izboljšanju doma pridelane voluminozne krme.
- Pripravo intervencij znotraj SKP in spodbujanje dobrobiti živali na kmetijskih gospodarstvih.
- Svetovanje na terenu glede uporabe baze CPZ.
- Svetovanje o zdravstvenem varstvu, vzreji telet, prehrani krav molznic, korekciji obrokov in sanaciji somatskih celic.
- Aktivno sodelovanje na področju biovarnosti. Sodelovanje pri pripravi smernic za izvajanje splošnih biovarnostnih ukrepov v rejah domačih živali.
- Predstavitve ukrepov s področja biovarnosti in

prenos znanja o prehrani posameznih kategorij govedi, zatiranju parazitov in plodnostnih težavah.

- Spodbujanje vstopa v intervencijo KOPOP_PS za zmanjševanje toplogrednih plinov. Priprava članka na temo vključitve v intervencijo.
- Pomoč pri implementaciji zakonodajnih predpisov v prakso.
- Predstavitve orodij za uspešno upravljanje črede kot so npr. avtomatizirana molža in krmljenje, droni, pametne ovratnice, nadzor klime v hlevu.
- Udeležba na strokovnih usposabljanjih tako doma kot v tujini z ogledi dobrih praks.

1.1.11 DROBNICA

Svetovalno delo je bilo za področje reje drobnice usmerjeno v pridelavo krmne baze, optimiziranje krmnih obrokov, dobrobit in zagotavljanje zdravja živali v tropih. Pri tem smo sodelovali s strokovnimi, raziskovalnimi, izobraževalnimi in znanstvenimi institucijami ter si prizadevali za izboljšanje konkurenčnosti kmetij v sektorju drobnice.

Ključne aktivnosti leta 2024

- Informiranje in usmerjanje k izboljšanju konkurenčnosti in donosnosti panoge drobnice.
- Sodelovanje s strokovnimi, raziskovalnimi, izobraževalnimi in znanstvenimi institucijami tako doma kot v tujini.
- Glede na to, da je bilo optimiziranje prehrane prioriteta vsebina tudi pri podnebnih spremembah, smo le-tej aktivnosti posvetili še več pozornosti in rejce osveščali o prehrani drobnice, ki mora temeljiti na optimizaciji krmnih obrokov za posamezno kategorijo živali in glede na posamezen stadij živali (presušene, v laktaciji, jagnjeta/ kozlički).
- S pristopom optimiziranja krmnih obrokov smo prispevali k zmanjševanju izpustov toplogrednih plinov in amonijaka.
- Usposabljali smo tudi o vsebinah za dobrobit živali, zdravstveno varstvo živali s poudarkom na

aktualnih boleznih ter prilagajanju vplivov podnebnih sprememb.

- Del naših aktivnosti je bil namenjen tudi vsebinam, povezanih s promocijo mesa in mleka drobnice.
- Aktivno smo sodelovali pri implementaciji zakonodaje v prakso.
- Pripravljali smo članke, tehnološke liste, kot sta npr. Reja jagnjet ter Preprečevanja vročinskega stresa pri drobnici.
- Za doseg ciljev smo sodelovali tudi s strokovnimi posvetovalnimi organi in Zvezo društev rejcev drobnice Slovenije.

1.1.12 PRAŠIČEREJA

Ključne aktivnosti vključujejo:

Koordinacijo in izvedbo aktivnosti strokovne skupine za prašičerejo - pripravo gradiv: ocena stanja in predlogi intervencij, vključujoč aktivnosti, povezane z nevarnostjo APK, poudarek na biovarnosti, sodelovanje znotraj vseh strokovnih skupin, da smo skupaj pripravili Smernice za izvajanje splošnih biovarnostnih ukrepov v rejah domačih živali, koordinacija za usposabljanje o antimikrobni rezistenci, strokovni kolegiji.

Aktivno sodelovanje v delovni skupini za biovarnost, zakonodaji s področja biovarnosti, PS_KOPOP_ prašiči pitanci, pri registraciji in identifikaciji prašičev, spremembi pri zaščiti živali (End of cage age);

Spletno usposabljanje s področja biovarnosti tako za svetovalce kot rejce: zakonodaja, osnutek izhodišč za izdelavo biovarnostnega načrta s kar 511 udeleženci. Deseminacija vsebin preko regijskih webinarjev; enodnevno usposabljanje v Avstriji s programom SpotMix za pripravo obrokov v prašičereji in ogled hleva z manj izgub TPG; članek o nizko emisijskem hlevu.

Svetovanje: postavitve ograj preventiva APK – skladno s Sklepom ni potrebno gradbeno dovoljenje, ne veljajo

občinski odloki, rekonstrukcije in novogradnje hlevov za prašiče; večfazno krmljenje pri vseh kategorijah prašičev, svetovanje za dobrobit prašičev, reprodukcija prašičev in ozaveščanje rejcev o nevarnosti APK, redni nasveti za lokalne radijske postaje, objavljali smo prispevke na spletni strani zavoda, uvajali digitalizacijo v prašičereji za spremljanje proizvodnih podatkov, sodelovali s krožkom rejcev plemenskih svinj zavoda za področje selekcije prašičev, genotipizacije in uvajanja novih sistemov reje prašičev. Za zmanjševanje emisij smradu in manjše polucije N in P v okolje smo na kmetijah uvajali metode večfaznega krmljenja pri vseh kategorijah prašičev, na kmetijah, ki so obnavljale hleve oziroma gradile nove, smo rejcem svetovali ureditev hlevov, aktivno smo sodelovali z društvi s področja prašičereje, sodelovali s krovno organizacijo prašičerejcev. Še vedno se najkakovostnejše doseže z osebnim svetovanjem o načinu krmljenja, skladiščenju krme, kondiciji živali v hlevu in organoleptični oceni. O biovarnosti smo rejce ozaveščali o priporočilih na osnovi smernic, ki jih je konec leta pripravila UVHVVR, ter jim svetovali v zvezi s pripravo obveznega načrta biovarnosti. Individualno smo rejce obveščali in opozarjali na obveznosti, ki izhajajo iz pravilnika in jih je bilo treba izpolniti do 31. 12. 2024. Svetovanje in izdelava načrta biovarnosti je zahteval zelo veliko naših aktivnosti.

Praktično svetovalno delo je bilo s poudarkom na dobrobiti, varovanju okolja, sodelovali smo pri izdelavi sodobnega tehnološkega načrta hleva za 100 plemenskih svinj in 1.000 pitancev po sistemu pig port, ki je znan po tem, da zagotavlja visoko raven dobrobiti prašičev v zvezi z ustreznimi objekti za rejo, dobrobitjo živali, ustrezno prehrano ter izboljšanjem kakovosti mesa. Svetovali smo pri izboru pasem prašičev, posebej pa poudarjali pomen in prednosti avtohtone, krškopoljske pasme prašičev. Izvedli smo mini posvet o aktualnih vsebinah ter sproti reševali težave po principu distribucije nasveta za razrešitev stanja. Rejcem smo svetovali pri optimiziranju prehrane

vseh kategorij prašičev, uporabi doma pridelane krme, kar omogoča trajnostno in učinkovito rejo in vključevanje novih tehnoloških rešitev. Svetovali smo s področja digitalizacije, pri uvajanju tehnologij pridelave: usmerjeno krmljenje z nižjo vsebnostjo dušika in fosforja, večfazno krmljenje, dobrobit živali (ventilacijski sistemi in avtomatsko krmljenje), krmne balance s poudarkom na reji plemenskih svinj. Opozarjali smo o preventivnih biovarnostnih ukrepih, ki jih morajo rejci izvajati, da bi zaščitili svoje reje in preprečili vnos kužnih bolezni, ter ozaveščali za večjo vključitev v organizacije rejcev, povezovanje in dolgoročno sklepanje dogovorov, saj je povezanost nujna za organizirano rejo prašičev.

1.1.13 REJA OSTALIH ŽIVALI (PERUTNINARSTVO, KONJEREJA, REJA KUNCEV ITD.)

Naše dejavnosti obsegajo:

Aktivno delo pri zakonskih aktih: intervencije v čebelarstvu, o analizah voluminozne krme, pridobitev izvoznih spričeval za matice v GB, priprava vseh standardov za dobrobit živali v reji za priročnik o pogojenosti.

Priprava strokovnih gradiv za reševanje

problematike: DŽ_perutnina_ukrep in prijava v roku, kalkulacije za DŽ_perutninarstvo pri BF_zootehnika, dvoriščna mehanizacija – upravičeni tudi čebelarji.

Neposredno svetovanje: razlika v izpolnjevanju zahtev pri reji nesnic na domu in prodaja le na domu in zakonodajne zahteve za širitev prodaje na lokalno tržnico, registracije reje nesnic za konzumna jajca, prodaja svojemu lokalu, pojav obarvanosti na prsih piščančjega trupa – izvor, razlog, kako ukrepati v sodelovanju z VF, premiki kuncev in informacija o prehranski verigi, tehnoloških rešitvah za živalim prijazno rejo pitanja piščancev, ki jo poznamo pod imenom PPR-posebej prijazna reja, ki jo trži Perutnina Ptuj. To pomeni, da so v tehnologiji upoštevani nadstandardi za pitanje piščancev (po smernicah Besonders tierfreundliche Stallhaltung) pri reji perutnine – pitanje piščancev smo za investicije v nove hleve svetovali tiste tehnološke rešitve, ki preventivno vplivajo na zmanjšanje izločenega skupnega dušika in skupnega fosforja v izločkih ter na zmanjšanje emisij amonijaka in prahu, ki sta ključna dejavnika pri povzročanju nesoglasja z okoljskimi prebivalci, upoštevajoč BAT določbe, o skladiščenju jajc, ustreznem postopku registracije hleva za rejo kokoši nesnic, o vpisu v register pakirnih centrov za razvrščanje jajc po kakovosti in masnih razredih. Na ekološki kmetiji smo izvedli krmni poskus s pitovnimi piščanci, pri čemer smo želeli doseči cilj možnega izboljšanja ekonomike

pitanja z vključevanjem čim večjega deleža lastne krme, seznanili smo se z ugotovitvami mednarodnega projekta Broiler.net, v okviru katerega se iščejo najboljše dobre prakse v dobrobiti perutnine, optimiziranja krmnih obrokov po kategorijah in s tem izboljšavi ekonomike reje.

Svetovali smo tudi v zvezi z vodenjem registra kopitarjev, tehnologije reje in ustrezne prehrane konj, strupene rastline v krmi konj, rejo polžev. Aktualne reje na prostem pa so potrebovale svetovanje o najpogostejših boleznih perutnine in biovarstvenih ukrepih, pomembnih za rejo na prostem in možnostmi ekološke reje na prostem, pri kateri še vedno ni rešena raba travnih površin za ta namen. Pripravili smo tudi predlog obroka za pitanje žrebet z namenom izboljšanja prirasta in izkoriščanje voluminozne krme, ki jo imajo na voljo kmetije, pri čemer smo poudarili prednosti reje mesnih avtohtonih pasem. Svetovanje smo strnili z vsebinami ureditve pašnikov, izračunom krmnih obrokov in bilanco hranil na kmetiji.

Ker še vedno ni skupnega specialista za perutninarstvo niti za konjerejo, panogi nista umeščeni enakopravno v svetovanje in možnosti ter priložnosti, ki bi jih lahko imeli slovenski rejci.

Obveščanje o ukrepih za preprečevanje aviarne influence, preventivnih ukrepih preprečevanja povzročiteljev bolezni pri reji perutnine.

1.1.14 RIBOGOSTVO

Pripravili smo pobudo za pomoč šoljkarjem, pregled dokumentacije pri problematiki vodnega dovoljenja za ribogojstvo. Sproti smo obveščali vsebinah stalnega odbora MAC in udeležbi skupnega specialista za ribogojstvo.

Poglavitno svetovalno delo, preneseno na skupnega specialista za ribogojstvo: svetoval je ribogojcem

na območju celotne Slovenije o pridobitvi vodnih dovoljenj, ohranjanju kakovosti vode, gradnji objektov za ribogojstvo, prehrani vodnih organizmov, zdravstvenem varstvu rib, zaščiti pred pticami, tehnologiji reje različnih ribjih vrst, možnostih za povračilo škode po poginu rib oziroma napadu vider in orad ter tudi možnosti predelave vodnih organizmov in o vzpostavitvi poslovanja ribogojnice.

Ocenjevanje izdelkov iz vodnih organizmov ter svetovanje pri prijavah upravičencev na razpise, promocija uporabe lokalnih ribjih organizmov v gostinstvu in turizmu.

Priprava gradiv: strokovna kratka navodila oz. gradiva se redno pripravljajo in distribuirajo po mreži ribogojcev ali tudi neposredno ob svetovanju. Z ustanovitvijo LAS ribištvo v Podravju je ribogojstvo na tem območju postalo bolj zanimivo za razvoj obstoječih ribogojcev in daje tudi ideje za nove reje.

1.1.15 EKOLOŠKO KMETOVANJE

Na Kmetijsko-gozdarski zbornici Slovenije dejavno spremljamo razvoj ekološkega kmetijstva in sodelujemo pri oblikovanju zakonodaje na tem področju. Svoje znanje in izkušnje prenašamo neposredno do kmete in jim nudimo strokovno podporo pri preusmeritvi, razvoju in izboljševanju prakse ekološkega kmetovanja.

Naše dejavnosti zajemajo širok nabor nalog, med katerimi so:

- svetovanje, delavnice in predavanja za kmetije, ki se odločajo za preusmeritev v ekološko kmetovanje;
- predstavitev tehnološko ustreznih pristopov pridelave in reje znotraj posameznih panog ter pomoč pri reševanju izzivov;
- strokovna pomoč na področju ekološke reje – zlasti pri prehrani živali, rejskih pogojih in načrtovanju hlevov;
- pomoč pri urejanju izpustov, optimizaciji reje molznic in drugih tehnoloških prilagoditvah na ekoloških kmetijah;

- svetovanje pri nakupu in prodaji živali ter pri izbiri ustreznega repro materiala;
- priprava kolobarjev in gnojilnih načrtov skladno z ekološkimi smernicami;
- terensko svetovanje z ogledom kmetij in podpora pri odločanju o vstopu v ekološko kmetijstvo, razpoložljivih virih financiranja in možnostih trženja;
- pomoč pri vključevanju v poslovne mreže, uporabi zaščitene blagovne znamke, sodelovanju v javnih naročilih ter pripravi razvojnih projektov;
- priprava strokovnih vsebin, člankov in obvestil ter sodelovanje pri ozaveščanju javnosti o pomenu ekološkega kmetovanja;
- prisotnost na sejnih in strokovnih dogodkih, kot so AGRA, Praznik biodinamike in aktivnosti v okviru delovne skupine Copa Cogeca;
- organizacija srečanj ekoloških čebelarjev ter svetovanje o tehnologiji čebelarjenja in možnosti pridobivanja neposrednih plačil;
- promocija biodinamičnega pristopa kmetovanja;
- vključevanje v mednarodne projekte in izvajanje usposabljanj za svetovalce v tujini (npr. Srbija, Švica).

Zavedamo se, da je uspešen prehod v ekološko kmetijstvo mogoč le z dobro podporo in jasnimi informacijami. Zato smo kmetom na voljo z znanjem, izkušnjami in praktičnimi rešitvami, prilagojenimi razmeram na posamezni kmetiji.

1.1.16 VAROVANJE VODNIH VIROV

Vzpostavitev in svetovanje ustreznih tehnologij pridelave in reje z namenom varovanja vodnih virov je ena naših pomembnejših nalog.

Osredotočamo se na:

- pomoč kmetijam na priobalnih in najožjih vodovarstvenih območjih, ki imajo težave s kmetovanjem zaradi vodovarstvenega režima;
- reševanje aktualne problematike, informiranje kmetov

in svetovalcev o novih zahtevah v pogojenosti in strateškem načrtu;

- usmerjanje svetovanja v okolju prijazne tehnologije skladno z zahtevami vodovarstvenega režima;
- pomoč pri reševanju problematike, povezane z denarnimi nadomestili in nadomestnimi zemljišči;
- strokovno podporo strokovnim odborom za vodovarstvena območja in vodne zadrževalnike.

1.1.17 OHRANJANJE OKOLJA IN BIOTSKE PESTROSTI V KMETIJSKI KRAJINI

Aktivno sodelujemo pri implementaciji novih ukrepov SKP in vodimo svetovanje na terenu za vključevanje kmetij v ciljne naravovarstvene operacije.

Naše aktivnosti vključujejo:

- prenos znanja in pripravo ustreznih tehnoloških rešitev za izvajanje prilagojenih kmetijskih praks na naravovarstveno pomembnih območjih;
- pripravo načrtov aktivnosti za posamezne kmetije;
- svetovanje pri izboru kmetijske panoge in kultur ter tehnologij pridelave/reje živine v smislu ohranjanja okolja in biotske pestrosti;
- pripravo strokovnih gradiv in informativnih objav v medijih.

1.1.18 VARSTVO RASTLIN – SVETOVANJE

Na področju varstva rastlin pred škodljivimi organizmi skrbimo za informiranje in osveščanje uporabnikov o dobri praksi in ustrezni uporabi FFS.

Poudarek je na:

- zmanjšanju tveganj za čebele in druge ne-ciljne členonožce/živali ter manjšo obremenitev okolja;
- čim hitrejši prenos postopkov integriranega varstva v kmetijsko pridelavo in uvajanju okolju prijaznejših načinov varstva;
- sodelovanju pri pripravi strokovnih gradiv in izvedbi strokovnih srečanj;
- posebno svetovanje o varstvu rastlin ob vodotokih in na vodovarstvenih območjih;
- zbiranje potreb po FFS in iskanje rešitev pri registraciji z UVHVVR in zastopniki.

1.1.19 VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

V varnosti in zdravju pri delu izvajamo splošno informiranje o vedenju in ravnanju na kmetijah za varno delo in zdravju prijazno delovno okolje za zmanjšanje nesreč pri delu na kmetijah.

Naše aktivnosti obsegajo:

- informiranje in spodbujanje kmetovalcev k večji skrbi za varnost pri delu s kmetijsko mehanizacijo, opremo, živalmi, transportom ter uporabo FFS;
- svetovanje o pravilnem ravnanju in zaznavanju kritičnih točk (nevarno območje, gibanje, snovi);
- skladiščenje in ravnanje z vnetljivimi snovmi ter zdravili;

- svetovanje o tehničnih pregledih vozil, varnem delu s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo ter označevanju;
- opozarjanje na povečano skrb in varnost v primeru sezonske delovne sile, obiskovalcev in otrok;
- informiranje o zakonskih določbah (Zakon o varnosti in zdravju pri delu, izjave o varnosti, zdravniški pregledi, požarno varstvo, ocena tveganja);
- velika pozornost je namenjena spodbujanju uporabe varnostnih pasov v traktorjih, vgradnji le-teh in prikazu s simulatorjem prevračanja;
- aktivnosti pri izrednih prevozi s kmetijskimi in gozdarskimi vozili za celotno Slovenijo.

1.1.20 PODNEBNE SPREMEMBE

Podnebne spremembe so realnost, zato sta svetovanje in usposabljanje na temo blaženja in prilagajanja kmetijstva ključni nalogi JSKS.

Dejavnosti vključujejo:

- koordinacijo delavnic, ogledov in prikazov dobrih kmetijskih praks ter strokovnih krožkov na terenu;
- ozaveščanje kmetov in organizacija izobraževanj o ukrepih blaženja in prilagajanja;
- svetovanje za blaženje podnebnih sprememb: krmljenje rejnih živali, skladiščenje živinskih gnojil, gnojenje kmetijskih rastlin in tehnike kmetovanja, ki ohranjajo ogljik v tleh;
- svetovanje za prilagajanje: povečanje odpornosti pridelave/reje, protitočne mreže, zaščite nasadov, pridelava v zaščitene prostorih, namakalni in oroševalni sistemi, načini reje za preprečevanje vročinskega stresa;
- priprava člankov, prispevkov, nasvetov in drugih gradiv, vključno s tehnološkimi navodili;
- odgovarjanje na vprašanja kmetov in novinarjev;
- spodbujanje kmetov za vključitev v ukrepe znotraj strateškega načrta SKP, ki prispevajo k blaženju in boljšemu prilagajanju na podnebne spremembe.

1.2 Zmanjševanje izgub hrane in odpadne hrane

Izvedene aktivnosti:

V sklopu prizadevanj za zmanjšanje izgub hrane in odpadne hrane smo izvedli številne aktivnosti, ki so vključevale ozaveščanje, izobraževanje, svetovanje in promocijo dobrih praks skozi celotno prehransko verigo. Sodelovali smo pri organizaciji in izvedbi borze lokalnih živil v Laškem in turistične destinacije Rogla-Pohorje v Zrečah, kjer smo obravnavali možnosti zmanjšanja izgub hrane v lokalnem okolju. Udeležili smo se posvetov in seminarjev na temo manj izgub hrane in odpadne hrane, vključno z dogodki „Spoštujmo hrano, spoštujmo planet“, Evropski forum za odpadno hrano ter strokovni posvet na festivalu Dobrote slovenskih kmetij na Ptuj. Sodelovali smo na demonstracijskih delavnicah in izobraževanjih o zmanjševanju izgub hrane, kot so „Zeleno javno naročanje živil“, „Preprečevanje izgub zelenjave in sadja v času podnebnih sprememb“ in „Varstvo rastlin in varna hrana“. Za štiri razrede učencev I. Osnovne šole Žalec smo v okviru naravoslovnega dne izvedli predavanje o zmanjševanju izgub hrane v gospodinjstvih in šoli ter skupaj z učenci iskali rešitve za ponovno uporabo hrane. Pripravljali smo informativne in izobraževalne članke za lokalne časopise, revije, glasila ter prispevke za televizijo, radio in spletne medije. Ozaveščali smo o pomenu zdrave, biodinamične in ekološke lokalne hrane ter krepitvi kratkih dobavnih verig. Pridelovalcem in predelovalcem smo svetovali o tehnologijah skladiščenja, predelavi presežkov hrane in doniranju. Izvajali smo svetovanja o optimizaciji tehnoloških procesov na kmetijah, da bi zmanjšali izgube hrane že med pridelavo in predelavo. Spodbujali smo inovativne procese v pridelavi in predelavi hrane, kot sta liofilizacija in fermentacija, za podaljšanje življenjske dobe hrane. Svetovali smo gospodinjstvom o zmanjšanju izgub hrane s premišljenim načrtovanjem obrokov in pravilnim shranjevanjem živil. Promovirali

smo „Slovenski dan brez zavržene hrane“ (24. april) in „Mednarodni dan ozaveščanja o izgubah hrane in odpadni hrani“ (29. september) prek spletnih objav in socialnih omrežij. Spremljali smo novosti in raziskave s področja zmanjševanja izgub hrane na spletnih straneh gov.si in nasasuperhrana.si ter jih prenašali v prakso. Objavljali smo primere dobrih praks ravnanja s hrano in krožnega gospodarjenja na kmetijah. Kmetije smo spodbujali k uvajanju tehnologij za zmanjšanje izgub hrane in učinkovito predelavo presežne hrane v nove produkte (sokovi, prigrizki). Izvajali smo svetovanja in usposabljanja pridelovalcev, predelovalcev ter izvajalcev dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Pomagali smo pri organizaciji in izvedbi tečajev za gospodinjstva na temo „zero waste“. Svetovali smo javnim zavodom pri uvajanju bolj trajnostnih prehranskih praks.

Z vsemi temi aktivnostmi smo pomembno prispevali k zmanjševanju izgub hrane in odpadne hrane, izboljšanju trajnostnih praks ter ozaveščanju javnosti o pomenu skrbnega ravnanja s hrano.

Zmanjševanje izgub hrane in odpadne hrane ter trajnostno upravljanje

Prizadevamo si za odgovornejši odnos do hrane in okolja. V letu 2024 smo:

- ozaveščali in izobraževali javnost ter strokovnjake o pomenu zmanjševanja izgub hrane in dobrih praksah v prehranski verigi;
- sodelovali na borzah lokalnih živil, posvetih, delavnicah in dogodkih, kot sta „Spoštujmo hrano, spoštujmo planet“ in festival Dobrote slovenskih kmetij;
- izvajali predavanja za učence ter pripravljali članke in prispevke za medije;
- svetovali pridelovalcem, predelovalcem in gospodinjstvom o shranjevanju, načrtovanju obrokov in uporabi presežkov hrane;
- promovirali pomembne dneve brez zavržene hrane in spremljali novosti na področju krožnega gospodarjenja¹;
- spodbujali uporabo novih tehnologij in trajnostnih praks na kmetijah ter organizirali tečaje in svetovanja za različne udeležence.

1.3 Urejanje kmetijskih zemljišč

Na področju zemljiških operacij smo kmetom nudili strokovno pomoč pri:

- nakupu in zakupu zemljišč, pridobivanju statusa kmeta, dopustnih gradnjah in zaščiti kmetij;
- reševanju vprašanj v zvezi s posegi v kmetijska zemljišča, zaraščanjem ter odpravo posledic poplav;

- pregledovali in spremljali relevantne predpise in zakonodajo s področja zemljiškega katastra, zakupa ter trajno varovanih zemljišč;
- sodelovali s Skladom kmetijskih zemljišč in Strokovnim odborom za upravljanje zemljišč;
- koordinirali delo skupine za namakanje in organizirali terenska usposabljanja.

1.4 Integrirano varstvo rastlin

Na tem področju smo delovali kot vezni člen in koordinator:

- Povezovali smo oddelke za kmetijsko svetovanje z Javno službo zdravstvenega varstva rastlin.
- Koordinirali izvajanje terenskega programa, ki zajema spremljanje in prepoznavanje škodljivih organizmov, spremljanje razvojnih faz rastlin ter svetovanje za učinkovito ukrepanje.
- Podpirali smo monitoring novih gospodarsko pomembnih škodljivih organizmov.
- Vključevali smo se v aktivnosti za širitev okolju prijaznejših metod varstva.

1.5 Obvladovanje tveganj in naravnih nesreč ter bolezni živali in rastlin

Pomagamo kmetom pri obvladovanju nepredvidenih dogodkov:

- Svetovalce smo usmerjali k spremljanju stanja kmetijskih rastlin in koordinirali popis stanja na terenu ob pojavu škod.
- Zbirali smo podatke o škodah in pripravljali poročila za MKGP ter predloge za uradno oceno škode.
- Skrbeli smo za pravočasno pripravo tehnoloških navodil v primeru ekstremnih vremenskih dogodkov in dvig usposobljenosti pridelovalcev za obvladovanje tveganj.
- Spodbujali smo večje vključevanje v zavarovanje pridelave in usposobljenost svetovalcev na področju ocenjevanja škod.

- Spodbujali smo uvajanje novih tehnologij pridelave in se vključevali v reševanje problematike zlata trsna rumenica, huda viroidna zakrnelost hmelja ter afriška prašičja kuga (APK).
- Informirali smo uporabnike o vseh postopkih v zvezi s prijavo škode in pridobivanjem pomoči od države.

1.6 Sodelovanje v projektu LIFE IP NATURA 2000 v Sloveniji

Aktivno smo vključeni v izboljšanje upravljanja območij Natura 2000:

- Kot partnerji v projektu LIFE IP smo krepili sodelovanje z lastniki zemljišč in analizirali učinkovitost obstoječih ukrepov KOPOP.
- Prispevali smo k oblikovanju novega pristopa upravljanja; preizkušeni pristopi bodo vključeni v nove KOPOP intervencije 2023–2025.
- Izvedli smo izobraževanja, svetovanja in konkretne investicije na terenu ter ustanovili naravovarstveni panožni krožek5.
- Sodelovali smo z oblikovalci politik, razširili upravičeno območje in pripravili aktivnosti za vključevanje kmetij v naravovarstvene operacije.

2. SVETOVANJE IN POMOČ PRI IZDELAVI RAZVOJNIH NAČRTOV ZA KMETIJSKA GOSPODARSTVA

2.1 Pomoč pri pripravi razvojnih načrtov kmetij, posodabljanja, preusmeritve, sanacije

Kmetijam smo svetovali pri razvojnem načrtovanju za večjo konkurenčnost, ekonomsko učinkovitost, trajnost in tržno usmerjenost, s poudarkom na:

- spodbujanju preusmeritve v ekološko kmetovanje;
- spodbujanju digitalnega razvoja;
- načrtovanju gospodarjenja in strateškemu načrtovanju razvoja kmetij s preizkušenimi orodji (Farm Manager, delavnice interaktivnega strateškega managementa – ISM);
- pomoči mladim prevzemnikom in manjšim kmetijam;
- pomoči kmetijam v težavah pri pripravi vlog za uveljavljanje finančnega izpada dohodka zaradi izrednih dogodkov;
- svetovanju v zvezi z zaraščanjem, poplavami in kmetovanjem na VVO;
- za kmetijske svetovalce smo organizirali usposabljanja v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo in Slovenskim regionalnim razvojnim skladom.

2.2 Diverzifikacija gospodarskih dejavnosti kmetijskih gospodarstev ter uvajanja, razvoj in izvajanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah

Kmetijski svetovalci s svojim individualnim pristopom omogočajo kmetom boljše izkoriščanje virov, prilagajanje tržnim razmeram ter večjo finančno stabilnost.

- **Izobraževanja in prenos znanja:** organizirali smo predavanja, tečaje, ogled dobre prakse in delavnice na temo pridelave sadja, poljščin, zelišč,

mleka in mesnin, storitev s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo ter ročnimi deli, turizma na kmetijah in vzreje ter predelave vodnih organizmov.

- **Ocenjevanja izdelkov:** sodelovali smo pri ocenjevanjih mesnin, žganj, sokov, vina, vložnin, oljčnega olja in mlečnih ter ribjih izdelkov, kar izboljšuje kakovost izdelkov s kmetij in krepi prepoznavnost lokalne pridelave.
- **Sodelovanje in podpora zakonodajnim spremembam:** prispevali smo k oblikovanju predlogov sprememb zakonodaje in svetovali o pogojih za prigrasitev dejavnosti, davčni ureditvi ter socialni varnosti članov kmetij.
- **Festival Dobrote slovenskih kmetij in promocijske aktivnosti:** zbirali smo vzorce, sodelovali v komisijah za senzorično ocenjevanje izdelkov in promovirali zgledne kmetije.
- **Celostna svetovanja:** nudili smo strokovno pomoč pri pridobivanju dovoljenj za izvajanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, vodenju in poročanju poslovanja, izdajanju računov, davčni ureditvi, zavarovanju, označevanju izdelkov, trženju in promociji, vodenju predpisanih evidenc, izvajanju dobre higienske prakse v predelavi in turizmu, pomagali pri odpravljanju ugotovljenih kršitev in nudili strokovno podporo pri prijavi na razpise za finančne spodbude.
- **Turizem na kmetiji:** svetovali smo o ureditvi prostorov za nastanitev, kategorizacije, specializacije in ponudbe.
- **Storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in opremo ter ročna dela:** izvedli smo prikaze varnega dela in svetovali pri odpravljanju pomanjkljivosti.
- **Predelava mesa, poljščin, mleka, vodnih organizmov, zelišč, začimb in dišavnice:** nudili smo tehnične in higienske rešitve, svetovali glede označevanja, trženja in zakonskih zahtev, ter organizirali izobraževanja in promocijske dogodke za vsako področje.

Dobrote slovenskih kmetij: obveščanje o odprtju razpisa Dobrote slovenskih kmetij, motivacija za prijavo izdelkov na ocenjevanje za dvig kakovosti izdelkov s kmetij. Vsi zavodi sodelujejo pri pripravi razstave Dobrote slovenskih kmetij (DSK) na Ptuj, zbirajo prijave, spodbujajo kmetije, da izdelke dajo na oceno z namenom napredovanja v tehnologiji predelave, sami svetovalci pa sodelujejo pri ocenjevanju izdelkov v panelih za DSK. Izvedli smo 35. festival Dobrot slovenskih kmetij; objavili razpis, zbiranje prijav izdelkov, izvedbo senzoričnih ocenjevanj dobrot, pripravili zapisnike in priznanja za ocenjene izdelke, pripravili katalog ocenjenih izdelkov, izvedli prireditve s tržnico dobrot slovenskih kmetij, izdelali promocijski material in izvedli promocijo prireditve in predvsem celo leto skrbeli za promocijo kmetij in izdelkov pod skupno znamko Dobrot slovenskih kmetij.

2.3 Ekonomsko, davčno svetovanje, FADN

Na področju ekonomskega in davčnega svetovanja smo izvajali obsežne aktivnosti:

FADN/FSDN sistem: zagotavljali smo sistem zbiranja in oddaje poročil kmetij, ki so vključene v reprezentativni vzorec FADN, vključevali nove kmetije v vzorec ter usposabljali in nudili individualno pomoč za vodenje FADN in prehod v nov sistem FSDN vsem kmetijam, ki vodijo kmetijsko knjigovodstvo.

Ekonomsko svetovanje: posodobili smo kalkulacije v aplikaciji Farm Manager ter izvedli delavnico za svetovalce z namenom poenotenja razumevanja metodologije izdelave kalkulacij.

- Nosilec kmetijskih gospodarstev smo svetovali o ekonomičnosti pridelave, analizirali gospodarjenje, pripravili prikaze ekonomskega položaja ter predlagali rešitve za optimizacijo in izboljšanje konkurenčnosti ter finančne stabilnosti kmetij.
- Izvajali smo prilagojena izobraževanja za kmete, vključno s panožnimi krožki, benchmarkingom in načrtovanjem proizvodnje, ter razvili spletno aplikacijo za analizo stroškov kmetijske mehanizacije.
- Kmetijski svetovalci so se udeležili enotedenske strokovne ekskurzije na temo ekonomike na Irskem (kmetijska organizacija Teagasc).

Davčno svetovanje: Nudili smo pomoč pri razumevanju izračuna dohodnine, optimizaciji davčnih obveznosti, vstopu v sistem DDV, pripravi e-računov, prenosih kmetij in obravnavi posebnih kultur. Pripravili smo številna strokovna gradiva in izvedli usposabljanja za kmete o obdavčitvi v kmetijstvu.

2.4 Kratke verige, sheme kakovosti in promocija

Aktivno sodelovanje Šolska shema in »tradicionalni slovenski zajtrk«: v medresorskih delovnih skupinah smo pripravili pripombe in obrazložitve novega logotipa TSZ, obvestila glede TSZ, pridobili uradno tolmačenje o **uživanju** in naročanju sadnih sokov od vzgojno-izobraževalnih zavodov za potrebe nadaljnjega dela TSZ: koordinirali aktivnosti, pripravljali gradiv, animirali o načelu kratkih nabavnih verig, načelih trženja in vzpostavitvi sodelovanja preko socialnih omrežji. Predavali smo za učence v šoli v naravi na temo pridelave/predelave sadja, zelenjave, mleka, medu, oljčnega/bučnega olja, ozaveščali o shemah kakovosti ter zaščitene kmetijskih pridelkih in živilih, novostih v shemah »IK žito«.

Kratke verige: aktivno smo sodelovali in dajali pobude za derogirane neposredne prodaje, ki jih omogoča EU zakonodaja, predelali vse tržne standarde za sadje in zelenjavo ter pripravili gradiva in prezentacije o vseh možnosti derogacije v luči ohranitve slovenskih pridelovalcev, ki jih ponuja EU zakonodaja, krepili lokalne kratke verige tudi preko eko zadrug (primer Pomurske), društev kmetov.

Svetovanje in strokovna pomoč pri shemah kakovosti in lokalnih verigah: pri postopku priprave vloge za specifikacijo »zasavska jetrnica«, reševanje težav nosilca vlagatelja za zasavsko jetrnico (geografska označba), seznam proizvajalcev, svetovanje in pomoč pri protokolu oddaje, Kunci_IK v sodelovanju s fakulteto – možni pogoji reje za shemo oz. nadstandard, Vodnik po trajnostni potrošnji ter strokovni odziv s pripombami, svetovanje in priprava nabora spletišč ter svetovalcev za oskrbo javnega zavoda, vstop v shemo Izbrana kakovost in vpis v katalog. Svetovali smo pri postopku zaščite lokalne jedi »prsjače« in vpisu v register nesnovne kulturne dediščine. Kmetijam, ki izdelujejo

zgornejesavinjski želodec, smo svetovali o postopku certificiranja, vključitve novih kmetij, vodenja evidenc, priprave deklaracij in pregledov izdelkov, izvedli notranje in zunanje kontrole za certificiranje, izvedli popravke pravilnika o notranji kontroli.

Povezovali smo kmete z javnimi zavodi, jim svetovali in jih usposobili za prodajo v javne zavode: seznanili s tem, kakšne so obveznosti do naročnikov in pripravo E-računov; nudili osnovno pomoč pri javljanju na javne razpise oz. kako tržiti živila v javne zavode v sklopu rjave košarice, kar posledično zmanjšane obsega birokratskih ovir. Izvedli smo regijsko borzo lokalnih živil z namenom, da se med seboj prepoznajo ponudniki lokalno pridelane/ predelane hrane in gostincev ter javnih zavodov, sklenjene so bile kratke verige in storjeni koraki za načrtovano-naročeno pridelavo in predelavo. Izvedli smo delavnice in sestanka z organizatorko šolske prehrane z namenom povečanja odkupa lokalne hrane, prikaza prednosti lokalne hrane in kratkih verig, pripravili seznam ponudnikov lokalnih pridelkov in izdelkov. Reševali smo težave pri nedoseganju predpisanega deleža ekoloških živil in živil iz drugih shem kakovosti, ki jih predpisuje Uredba o zelenem javnem naročanju, in kako izboljšati stanje. Izšli so informativni in izobraževalni članki ter prispevki za lokalne časopise, revije, glasila ter tv, radijski in drugi interaktivni prispevki. Nudili smo osebna svetovanja, pomoč kmetom in skupinam proizvajalcev pri pripravi dokumentacije za prijavo na javne razpise za nabavo hrane v javnih zavodi.

Redno obveščanje o shemi Izbrana kakovost Slovenije in delo info točk za odvajanje prispevka. Pomagali smo tudi pri preusmeritvah v ekološko predelavo ter svetovali pri izdelavi vlog in ostalih postopkov za pridobitev znaka kakovosti.

Urejali smo spletne strani Združenja in organizacija lokalno ocenjevanje zgornjesavinjskih želodcev. Izvedli smo regijska oz. lokalna ocenjevanja živil (vina, žganja, likerjev, sirov, sokov, suhomesnatih izdelkov itd.).

2.5 Informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike

Pomoč pri pripravi vlog, zahtevkov in poročil o doseganju ciljev iz postavke izvajanja pomožnih ukrepov 6.1 Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete in 6.3 Pomoč za zagon dejavnosti, neomenjene razvoju majhnih kmetij:

- Koordinirali smo izvedbo osebnega svetovanja upravičencem 3. JR 6.3 pri izpolnjevanju obveznosti v letu 2024. Za ta namen smo vzpostavili sistem,

da bi bili vsi upravičenci na pomožnem ukrepu 6.3 in 6.1 ob pripravi zbirne vloge obveščeni o svojih obveznostih, ki izhajajo iz odločbe o pravici do sredstev in zahtev uredb.

Pomoč pri pripravi vlog, zahtevkov in poročil o doseganju ciljev iz postavke izvajanja PRP 2014–2022:

- V letu 2024 smo izvajali veliko aktivnosti za izvajanje PRP ukrepov, na osnovi katerih so kmetje dobili izplačano škodo zaradi vremenskih ujm leta 2023. Za ta namen smo koordinirali delo KGZS info točk za informiranje širše javnosti in potencialnih upravičencev o razpisu 5.2 Podpora za obnovo kmetijskega zemljišča in potenciala kmetijske proizvodnje, ki sta bila prizadeta zaradi naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer in katastrofičnih dogodkov, o razpisu 30. javnem razpisu pomožnega ukrepa 4.1 Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva za leto 2024 OPERACIJA: Naložbe v zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz kmetijstva ter o razpisu 4.3 JAVNI RAZPIS za izvedbo agromelioracij na kmetijskih zemljiščih po poplavih.
- KGZS info točke so izvedle predstavitev naslednjih javnih razpisov: javni razpis iz pomožnega ukrepa 5.2, 30 javni razpis iz pomožnega ukrepa 4.1 in javni razpis pomožnega ukrepa 4.3: OPERACIJA: Izvedba agromelioracij na kmetijskih zemljiščih. O javnem razpisu pomožnega ukrepa 4.3: OPERACIJA: Izvedba agromelioracij na kmetijskih zemljiščih: informirali smo tudi vse slovenske občine.
- Za kvalitetno informiranje širše javnosti o razpisih smo po navodilih Mreže za razvoj podeželja koordinirali pripravo dobrih praks PRP podprtih projektov.
- Izvajali smo tudi promocijo izvajanja razpisov za finančne instrumente AGRO FI MIKRO in AGRO FI MLADI.

Izvajanje Strateškega načrta SKP 2023–2027

- Leta 2024 je bil objavljen drugi javni razpis za intervencijo IRP24 – Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov, in intervencijo IRP 30 IRP30 – Medgeneracijski prenos znanja.
- Da bi na omenjena razpisa prispelo kar največ vlog, so KGZS info točke izvedle predstavitev omenjenega razpisa po vsej Sloveniji. Veliko aktivnosti smo porabili tudi za usklajitev z MKGP na temo sistema in vsebine poročanja za upravičence IRP 30 in iskanje vzrokov rešitev za težave pri koriščenju sredstev na razpisu IRP 24.
- Leto 2024 je bilo zelo intenzivno leto tudi v izvajanju naložbenih razpisov iz SN 2023–2027. KGZS info točke so izvedle kar 9 predstavitev javnih razpisov v živo in preko spleta ter v sodelovanju s kmetijski svetovalci izvedli številna osebna svetovanja ob pripravi vloge na razpis.
- Na sejmu Agra, avgusta 2024, so specialisti za razvoj podeželja in inovacijsko posredništvo na razstavnem prostoru KGZS izvajali osebno svetovanje kmetijam pri prijavi na razpise SN 2023–2027 vključno z razpisom za EIP projekte.

Izvajanje nalog inovacijskega posredništva

- Leta 2024 so se inovacijski posredniki vključili v pripravo in izvedbo razpisa za intervencijo IRP 38 Konzorciji institucij znanja in tako postali še pomembnejši akter na področju izvajanja AKIS-a v Sloveniji.
- Predstavniki JSKS so se skupaj z ministrstvom udeležili 3. sestanka generalne skupščine koordinacijskih teles AKIS v Madridu. Specialisti za razvoj podeželja in inovacijsko posredništvo so se vključili v mednarodni projekt modernAKIS in tako prišli do omrežja novih praktičnih znanj in informacij za mreženje.
- V prvi polovici leta smo za inovacijske posrednike pripravili dvodnevno izobraževanje z naslovom Oblikovanje inovacijskih procesov in vpliv mreženja na moje delo, v drugi polovici leta 2024 pa 3-dnevno strokovno ekskurzijo v Avstrijo na temo pridobivanja izkušenj pri izvajanju projektov v okviru EIP in izvajanju naložbenih intervencij. Ministrstvu smo bili v pomoč pri organizaciji in izvedbi drugega dne letnega posveta JSKS, ki je namenjen predstavitvi uspešnih projektov EIP.
- Širili smo uporabne rezultate EIP projektov med svetovalce in kmete.
- Inovacijski posredniki so širši javnosti predstavili razpis IRP 31 Podpora za projekte EIP. Temu je sledila izvedba 8 regijskih delavnic po vsej Sloveniji za oblikovanje partnerstev za inovativne projekte

EIP. Za podporo in uspešno izvedbo razpisov smo v Zeleni deželi objavili članek z naslovom »Priprava vlog za prvi javni razpis intervencije Podpora za projekte evropskega inovativnega partnerstva (EIP) je v polnem teku«, v katerem smo predstavili razpis, vlogo inovacijskih posrednikov in objavili tudi njihove stike.

3. SVETOVANJE IN POMOČ PRI UVELJAVLJANJU UKREPOV KMETIJSKE POLITIKE

3.1 Informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike iz Strateškega načrta 2023–2027 (IAKS intervencije)

JSKS izvaja ključna podporo upravičencem pri uveljavljanju zahtevkov za intervencije kmetijske politike. Pri tem smo:

- podpirali izvajanje SN SKP 2023–2027, zlasti vključevanje kmetijskih gospodarstev v zelene intervencije (SOPO, KOPOP in EK);
- izvedli 152 usposabljanj za upravičence in številnim kmetom individualno pojasnjevali pogoje in novosti intervencij;
- pripravili številne objave v medijih in redno ažurirali spletne strani z informacijami o zbirnih vlogah za leto 2024;
- svetovali o vsebini intervencij, pogojev, obveznostih kmetijskih gospodarstev, okoljskih standardih in praksah, ki pozitivno vplivajo na podnebje in okolje;
- pomagali pri dopolnitvah vlog, uporabi aplikacij (SOPOTNIK, FOTOSOPOTNIK) ter razlagi odločb ARSKTRP;
- svetovali o RKG – pravilnem urejanju GERK-ov, KMG-MID-a, trajnih nasadih, spremembah nosilca itd.

3.2 Pogojenost

Svetovali smo o zahtevah pogojenosti na kmetijah, ki so se spremenile z novo uredbo:

- Poudarek smo dajali novostim, ki zadevajo širši krog vlagateljev, predvsem ukrepom **DKOP**.
- Veliko svetovanj je bilo namenjeno kmetijam v območju Natura 2000, kjer smo svetovali o vključitvi v okoljske intervencije za blažitev izgub pridelave.
- Sodelovali smo pri določanju območij **DKOP 2 (mokrišča in šotišča)**.
- Kmetije smo seznanjali s sloji pogojenosti v RKG pregledovalniku in o ukrepih, vezanih na specifična območja.

4. ORGANIZACIJA IN DELOVANJE REJSKIH ORGANIZACIJ TER VARNOST HRANE

4.1 Vzpostavljanje lokalnih partnerstev in organizacij proizvajalcev

Spodbujamo povezovanje kmetovalcev za večjo učinkovitost:

- Pridelovalce smo spodbujali k **skupni, organizirani pridelavi in trženju v okviru delovnih teles, združenj, rejskih organizacij in društev**.
- Aktivno smo se vključevali v delo rejskih organizacij in nudili strokovno podporo pri pripravi tehnologij pridelave in tržnih pristopov.
- Na področju panožnih krožkov smo izvajali redna delovna srečanja ter spodbujali k ustanavljanju novih panožnih krožkov.

4.2 Varna hrana

- **Priprava strokovnih gradiv:** o laboratorijsko/industrijsko proizvedenih proteinih proti tradicionalni živinoreji, obširni odgovori s področja prehranske varnosti, trgovinskih sporazumov in zakonodaje s področja živil, predelava vseevropske zakonodaje, nacionalne in priprava vsebin PZR – zdravstveno varstvo ljudi/živali (priročnik pogojenosti), varnosti živil iz tretjih držav proti nacionalni. V pripravi so smernice dobre higienske prakse za butične obsege predelave namiznih oljk in stekleničenja olja, upoštevajoč sklepe Komisije; poseben poudarek je na majhnih predelavah, da se jih ne obremenjuje po nepotrebnem v vzpostavitvi zagotavljanja varne hrane.
- **Neposredno svetovanje po vsebinah:** predelava jabolk, popravki iz odločbe v tehnološki higieni, označevanje in kdaj je nekaj zavajajoče za potrošnika v smislu zakonodajnih dikcij, QR koda – ali se sme uporabiti na kmečkih izdelkih (marmeladi, testeninah), vodenje masnih bilanc za vse obrate z živili živalskega izvora, tudi pri sestavljenih živilih – opredelitev delegiranega akta EU, nitrati v

podtalnici – testi za razlikovanje med humanim in živalskim izvorom, varnost krme – zakonodajni ukrep, analitika, MRL ... Aktivna izvedba usposabljanja za svetovalce in nosilce DD o varnosti lokalnih živil, kmetijam s priglasi predelavo kmetijskih pridelkov in turistično dejavnostjo, ki so jih obiskali inšpektorji, smo svetovali pri dopolnitvi dokumentacije v zvezi z dobro higiensko prakso in pravilnem vodenju evidenc za lastno in kupljeno surovino, kupljeno embalažo, pripravo izdelkov, svetovanje o postavitvi vab za glodavce v objektu za predelave in skladiščenje. Svetovali smo tudi o dopolnitvah dobre higienske prakse (DHP), ureditvi prostorov za zagotavljanje ponudbe varne hrane, pri vpisu v register živilskih obratov, pregledov vode na kmetijah, kjer niso priključeni na javni vir pitne vode, odvzemu brisov v obratih za predelavo in zakol prašičev, pregledovali pripravljene etikete, postopke varne hrane, izbiro opreme za kmetijo, pravilno označitev izdelkov. Ponudnikom, ki prodajajo živila v javne zavode, smo nudili svetovanje s področja zunanjega nadzora pri zagotavljanju varnosti živil, kar je bilo zahtevano v javnih zavodih, svetovali o pogojih za prodajo jajc v javne zavode, ureditvi zbirnega centra za jajca, registraciji hleva ter označevanje jajc, izrisovali skice za zbirni center za jajca, svetovali o pravilni označitvi izdelkov, pregledovali pripravljene etikete. Pri označevanju marmelad smo svetovali, kako pravilno izračunati skupne sladkorje v marmeladi. Svetovali smo tudi pri proizvodnji žganja in oddaji oz. ponovni uporabi brozge, ki ostane po žganjekuhi.

- **Izvedena so bila lokalna predavanja o:** označevanju živil, onesnaževalih v živilih ter pisali kratke članke s povzetki za lokalna občila; izvedene so bile tudi delavnice in gradiva po vsebinah: izobraževanje za ozaveščanje o varnem ravnanju s hrano, kot je pravilno skladiščenje, priprava in segrevanje hrane, zmanjšuje tveganje zastrupitev, izmenjava najboljših praks in sodelovanje z organizacijami za usklajevanje

varnostnih standardov in smernic, zahtev dobre higienske prakse pri predelavi mesa in mleka ter dobra higienska praksa in zagotavljanje varnosti živil pri predelavi sadja in zelenjave.

- **Udeležba na usposabljanjih:** Strategija EFSA 2027, ki se osredotoča na znanost, varno hrano in trajnost; v organizaciji UVHVVR izobraževanje s temo: Varstvo rastlin in varna hrana – naša skupna skrb tudi v spremenjenih podnebnih razmerah; pripravili smo tudi članek obvladovanja dobre higienske prakse pri predelavi sadja.
- **Priprava in izvedba vabljenega osrednjega predavanja** na Dnevu avstrijske Štajerske v Gornji Radgoni (Agra) – »Živila v toku časa – kaj bomo jedli jutri«.
- **Aktivna izvedba usposabljanja:** ,Varna hrana & dobra higienska praksa' ali ,zakaj lahko sklepamo, da so živila s kmetije in DDK manj obremenjena in boljša' v sklopu spletnega seminarja Varna hrana in inšpekcijske ugotovitve.

4.4 Socialno podjetništvo

Podpiramo razvoj socialnih podjetij na podeželju. Izvajali smo informiranje in svetovanje pri ustanovitvi, registraciji in razvoju socialnih podjetij ter reševanju vprašanj v zvezi s pridobitvijo sredstev. Pripravili smo članke in gradiva za objavo v medijih in na spletu, ki predstavljajo podporno okolje za socialna podjetja.

Pomembno je tudi **povezovanje z drugimi institucijami socialne ekonomije**.

5. SVETOVANJE NA PODROČJU KMETIJSKIH IN S KMETIJSTVOM POVEZANIH PREDPISOV

V okviru te naloge smo strokovno sodelovali z ministrstvi in drugimi državnimi institucijami pri pripravi predpisov, ki se nanašajo na kmetijstvo in razvoj podeželja, vključno s predpisi na področju **politike varstva narave in okolja ter upravljanja voda**.

Preko spletne strani in drugih medijev smo uporabnike naših storitev **obveščali o novostih na posameznih zakonodajnih področjih, ki se dotikajo kmetijstva**.

6. VODENJE, KOORDINACIJA IN USPOSABLJANJE

Javna služba kmetijskega svetovanja (JSKS) je ključni partner slovenskih kmetijskih gospodarstev. Naše poslanstvo je učinkovito voditi in koordinirati kmetijsko

svetovanje ter zagotavljati prenos znanja in podpore kmetom pri reševanju aktualnih izzivov. Delujemo preko e-kanalov, intranetnih in internetnih strani ter rednih kolegijev z vodji oddelkov za kmetijsko svetovanje.

Vodenje, usmerjanje dela in koordinacija

Vodenje in koordinacija dela potekata dnevno po vseh e-kanalih in objavah na intranetnih/ internetnih straneh KGZS ter rednih mesečnih/tedenskih kolegijih z vodji oddelkov za kmetijsko svetovanje.

Priprava in spremljanje programa dela

Program dela JSKS za leto 2024 je bil pripravljen na osnovi izhodišč Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in potrjen marca 2025. Mesečno spremljamo realizacijo nalog po zavodih in na ravni celotne službe, kar je redna točka kolegijev vodij oddelkov.

Poročanje

Pripravljamo redna mesečna in periodična poročila, skupno poročilo o delu za preteklo leto ter publikacijo »Poročilo o delu JSKS v letu 2023«. Poročila pripravljamo tudi za Kmetijski inštitut Slovenije za potrebe priprave Zelenega poročila o stanju v kmetijstvu.

Notranja kontrola

Vzpostavljen je sistem notranje kontrole, ki vključuje načrt kontrole (pripravijo ga vsi zavodi) ter napovedane in nenapovedane kontrole vse leto na vseh ravneh. Spremlja se osebna svetovanja na terenu in poročanje v aplikaciji, vodje oddelkov pa spremljajo in kontrolirajo delovanje službe na terenu.

Strokovna koordinacija dela

Strokovno delo je usmerjeno in koordinirano preko vodij služb za posamezna področja na Sektorju za kmetijsko svetovanje in preko strokovnih skupin, ki se večinoma sestajajo na daljavo. Delo je usmerjeno v reševanje aktualne problematike, vključno s tehnološkimi izzivi in drugimi izzivi, ki vplivajo na ekonomijo pridelave oz. prireje. Vzpostavljenih je 31 strokovnih oz. delovnih skupin za posamezna področja dela.

Izboljšanje svetovanja

Poudarek je na izboljšanju svetovanja kmetom z novimi metodami dela in dograjevanjem e-orodij, kot so Farm Manager, orodje za strateško načrtovanje, platforma E-naSVET, platforma za prenos strokovnega znanja v kmetijstvu in gozdarstvu in platforma za digitalizacijo JSKS.

Vodenje oddelkov pri KGZ

Vključuje sprotno vodenje oddelkov, izpostav in

strokovnih skupin, pripravo letnega programa dela in spremljanje realizacije, pripravo podatkov, navodil, obrazcev, uvajanje digitalizacije, mesečno poročanje ter organizacijo strokovno pospeševalnih prireditev in sodelovanje z javnimi službami ter raziskovalnimi institucijami.

Koordinacija dela po posameznih oddelkih Sektorja za kmetijsko svetovanje

Na Oddelku za kmetijsko politiko in razvoj

podeželja smo vodili in koordinirali izvajanje naslednjih nalog iz programa dela JSKS: svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov, pomoč pri pripravi razvojnih načrtov kmetij (posodabljanja, preusmeritve, sanacije), spodbujanje in razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, informiranje vlagateljev pri izvajanju ukrepov kmetijske politike, izvajanje določenih ukrepov Programa razvoja podeželja 2014–2022, izvajanje intervencij Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 za Slovenijo, delovanje društev, ki delujejo v kmetijstvu, sodelovanje z nevladnimi organizacijami, drugimi ministrstvi in agrarnimi skupnostmi, izvedba državnih tekmovanj ter koordiniranje dela strokovnih skupin. Oblikovali smo program dela in operativne programe dela za prioritete naloge ter poročila o delu, sodelovali v strokovnih odborih in skupinah delujočih pri KGZS ter v Svetu za ženske na podeželju, pripravili predloge pripomb in stališč na številne predpise kakor tudi nabor predlogov, ki jih kot kmetijski svetovalci ocenjujemo za nujno potrebne ali koristne za učinkovitejši razvoj slovenskih kmetij.

Delo s kmečko družino in dopolnilnimi dejavnostmi

(DDK): poteka pretežno po spletni komunikaciji, a z nekaterimi sestanki in ogledi dobrih praks na terenu. Izvedeni sta bili usposabljanji za svetovalce za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: „Senzorično ocenjevanje“ in „Kaj je moja vloga pri inovaciji“ ter strokovna ekskurzija z ogledom dobrih praks na Nizozemskem.

Pomoč smo nudili kmetijam pri reševanju zahtev iz inšpekcijskih pregledov in svetovanja pri najzahtevnejših zadevah.

Organizirali smo Posvet o DDK in strokovna usposabljanja („Kako se celovito obnašati in delovati kot ponudnik na trgu“, „Kozmetični izdelki na kmetiji“, „Varna hrana in inšpekcijske službe“) ter strokovno pospeševalno prireditev akcija „S kmetije za Vas“. Podali smo predloge in pripombe na zakonodajo, kot so Zakon o gostinstvu, Uredba o DDK, smernice za kratke prodajne poti in smernice za zeliščarstvo. Svetovali smo

pri gradivih za NPK Vodnik v naravi in krajini, pripravili poster o turizmu na kmetijah v Sloveniji in prispevek za kongres Global Agritourism network ter v okviru projekta Corenet prenašali znanja o kratkih dobavnih verigah ter zlatih primerih vzpostavljanja le teh.

Izvajanje IAKS intervencij SN 23–27: za izvedbo naloge je pomembno tesno sodelovanje med MKGP, ARSKTRP in KGZS, ki zagotavljajo usklajeno informiranje, usposabljanje in izvajanje intervencij. Na Sektorju za kmetijsko svetovanje smo koordinirali pripravo elektronskega izpolnjevanja zbirnih vlog 2024 (EIV24) in zagotovili usposobljenost svetovalcev ter tehnično opremljenost. S sprotnim spremljanjem poteka vnosa zagotavljamo nemoteno pomoč vlagateljem na vseh vnosnih mestih. Pripravljamo analize in predloge za izboljšave. Pripravljenih je bilo 152 usposabljanj za vlagatelje (133 v živo, 19 spletnih) in številni prispevki v medijih. Od 53.749 oddanih zbirnih vlog je 98,5 % vlagateljev za oddajo vloge poiskalo pomoč pri kmetijskih svetovalcih. Svetovanje je potekalo na 73 lokacijah s pomočjo 208 svetovalcev. Poleg pomoči pri oddaji zbirnih vlog se je vlagateljem pomagalo pri urejanju GERK-ov, podatkov v evidencah, vodenju evidenc o delovnih opravilih, uporabi aplikacij SOPOTNIK in FOTOSOPOTNIK ter pripravi dopolnitev zbirnih vlog.

Izvajanje PRP 2014–2020 in SN 2023–2027 (ne-IAKS intervencije): leto 2024 je bilo zelo intenzivno leto tudi v izvajanju razpisov iz SN 2023–2027. Tako smo za KGZS info točke organizirali kar 11 predstavitev javnih razpisov.

Podali smo številne pobude za izboljšanje izvajanja razpisov, podaljšanje rokov in povečanje sredstev. Zaradi težav pri letnem poročanju PRP oz. SN upravičencev smo z ministrstvom in agencijo organizirali skupna usklajevanja. Na koncu smo se strinjali, da bo po novem rok za oddajo letnih poročil 15. 10. in s tem pripomogli k boljšemu sistemu poročanja zlasti za upravičence, ki vodijo FADN.

Sodelovali smo pri 3. spremembi SN 2023–2027 in 5. spremembi meril za izbor intervencij. Svetovalcem posredujemo informacije in pomagamo pri zahtevnejših vlogah, odstopih, višjih silah in pritožbah na odločbe. Tedensko izvajamo spletne kolegije specialistov za razvoj podeželja. V letu 2024 smo se intenzivno posvetili izplačilu škode zaradi vremenskih ujm leta 2023. Organizirali smo dvodnevno izobraževanje o vlogi inovacijskih posrednikov in 3-dnevno strokovno ekskurzijo v Avstrijo. Spodbujamo pripravo skupnih dokumentov in tehničnih navodil za svetovalce. Okrepili smo sodelovanje z ministrstvom pri inovacijskem

posredništvu, se vključili v EU projekt Modern AKIS, izvedli predstavitve in regijske delavnice ter promocijo zaključenih EIP projektov.

Ekonomika kmetijstva in davki: lani (2024) se je SKS na področju ekonomike in davkov v kmetijstvu osredotočala na več ključnih dejavnosti, vključno s koordinacijo aktivnosti strokovne skupine za ekonomiko kmetijstva, krepitevjo sodelovanja z domačimi in tujimi institucijami, organizacijo usposabljanj za kmetijske svetovalce ter informiranjem o aktualnih vsebinah in novostih pri obdavčitvi kmetijstva. Pomembno je bilo tudi povečano sodelovanje v pripravi pripomb in predlogov na spremembe zakonskih in podzakonskih predpisov. Pri koordinaciji strokovne skupine za ekonomiko kmetijstva je bil poudarek na poenotenju razumevanja in posodobitvi kalkulacij v aplikaciji Farm Manager. SKS je organizirala in izvedla različna usposabljanja za kmetijske svetovalce, npr. o državnih in *de minimis* pomočeh, metodologiji izračuna standardnega prihodka ter finančnih produktih SRRS. Prav tako so bila organizirana usposabljanja iz osnov ekonomike in uporabe Farm Managerja po vseh KGZS zavodih. Mednarodno je bil narejen pomemben korak z 1-tedensko strokovno ekskurzijo na Irsko (Teagasc), ki je utrdila sodelovanje med organizacijama. Na področju davkov so bila za svetovalce pripravljena pojasnila o odmeri akontacije dohodnine od katastrskega dohodka in višini davčne osnove, organizirane so bile predstavitve sprememb davčne zakonodaje ter predstavitev davčne optimizacije. Pri davkih se je okrepil tudi prenos znanja in sodelovanje med skupino za ekonomiko in knjigovodji za kmetije na vseh KGZS zavodih.

Zmanjševanje izgub hrane in odpadne hrane:

oblikovana je bila strokovna skupina za prenos ključnih izzivov in možnosti za zmanjšanje izgub hrane ter oblikovanje predlogov za ozaveščanje javnosti.

Na oddelku za strokovne naloge in prenos

znanja potekajo usmerjanje, koordinacija in vodenje strokovnega dela na področjih poljedelstva, travništva, vrtnarstva, sadjarstva, hmeljarstva, oljkarstva, vinogradništva, namakanja, govedoreje, prašičereje, reje drobnice, perutninarstva, ribogojstva, gradnje kmetijskih objektov, okoljskih vsebin, varstva rastlin, urejanja kmetijskih zemljišč, podnebnih sprememb in varne hrane.

Na oddelku za kakovost kmetijskega svetovanja in razvoj poteka usmerjanje, koordinacija in vodenje strokovnega dela na področju FADN/FSDN, socialnega podjetništva, CECRA usposabljanj, razvoja novih

metod dela in e-orodij (platforme E naSVET KGZS), pogojenosti, ekološkega in sonaravnega kmetijstva, mednarodnega sodelovanja, izobraževanja in usposabljanja v kmetijstvu vključno z nacionalnimi poklicnimi kvalifikacijami ter svetovanje mladim kmetom.

Organizacija strokovnih pospeševalnih prireditev

Redno organiziramo in sodelujemo pri strokovnih dogodkih:

- **Posvet javne službe kmetijskega svetovanja:** izveden je bil dvodnevni dogodek, osredotočen na temo „Tla – naš nenadomestljiv vir za pridelavo hrane“, in predstavitve projektov evropskega inovativnega partnerstva (EIP). Udeležilo se ga je več kot 250 kmetijskih svetovalcev.
- **Drugi posveti:** dobro so bili obiskani tudi Lombergarjevi in Erjavčev-Zadravčevi dnevi Posvet o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji.
- **Sodelovanje z društvi:** Sodelovanje z društvi podeželske mladine in ZSPM pri izvedbi regijskih in državnega Kviza mladi in kmetijstvo in srečanju mladih kmetov (Mladi prevzemniki) ter Zvezo kmetov Slovenije kot stanovskima združenja. Naše delo aktivno poteka tudi z drugimi pridelovalno predelovalnimi združenji, na katerih sodelujemo z nasveti ali predavanji.
- **Sejem AGRA:** številne aktivnosti na sejmu AGRA, vključno s predstavitvijo ISM delavnic in orodja za strateško načrtovanje kmetij 3237, ter podelitvijo nagrad kmetijam, ki so sodelovala v akciji S kmetije za Vas

Svetovanje glede izobrazbe in usposobljenosti

JSKS svetuje kandidatom pri pridobitvi ustrezne izobrazbe ali poklicne usposobljenosti ter možnosti in načinov pridobitve certifikata o Nacionalni poklicni kvalifikaciji (NPK), še posebej mladim kmetom in tistim, ki začenejo kmetijsko dejavnost. Pripravljamo navodila, informacije in tolmačenja zakonodaje, posodabljam spletno strani in izvajamo številna individualna svetovanja, usmerjanja kmetov, zainteresiranih posameznikov v zvezi s pridobitvijo usposobljenosti v kmetijstvu in s kmetijstvom povezanih poklicev.

Sodelovanje z javnimi službami (JS)

Tesno sodelujemo z različnimi javnimi službami za prenos znanja in reševanje tehnoloških težav:

- **JS za kmetijske rastline in živinorejo:** sodelovanje na sestankih, prenos znanja do uporabnikov, sodelovanje pri pripravi programov dela, novih tehnoloških poskusov in strokovnih srečanj³⁹⁴⁰.

- **JS za hmeljarstvo:** sodelovanje pri spremljanju novih sort, zbiranju podatkov, izvedbi poskusov, uvajanju novosti in rednih srečanjih krožka hmeljarjev.
- **JS zdravstvenega varstva rastlin:** spremljanje razvojnih faz rastlin in škodljivih organizmov, poročanje in svetovanje pri ukrepih obvladovanja škodljivcev, sodelovanje pri načrtovanju opazovanj in izobraževanj.
- **JS za živinorejo:** spremljanje stanja, prenos znanja in sodelovanje pri rejskih programih⁴⁴.
- **JS za sadjarstvo:** priprava priporočil za tehnološke ukrepe (rez, redčenje, zrelost plodov) in napovedi rokov obiranja jabolk.
- **JS za vinogradništvo in vinarstvo:** spremljanje selekcijsko trsničarskih središč, prenos znanja in sodelovanje pri programu dela.
- **JS za oljkarstvo:** spremljanje stanja, prenos znanja in sodelovanje s Poskusnim centrom za oljkarstvo ter sodelovanje pri programu dela.
- **JS za vrtnarstvo in JS za poljedelstvo:** sodelovanje pri sortnih in tehnoloških poskusih, prenos znanja (predstavitve poskusov) in priprava priporočenih sortnih list

Sodelovanje z raziskovalnimi, izobraževalnimi in znanstvenimi institucijami

Sodelujemo z mnogoterimi institucijami doma in v tujini za prenos znanja in skupne projekte:

- **Nacionalne institucije:** Ministrstva, BF, FKBM, KIS, IHP, RIC, CPI, Konzorcij biotehniških šol, Društvo agrarnih ekonomistov Slovenije, ZVNRS, Zveza slovenske podeželske mladine (ZSPM), Zveza kmetov Slovenije. Sodelujemo pri pripravi sprememb poklicnih standardov, katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti in pri prenovi ter promociji biotehniških programov.
- **Mednarodne organizacije:** Aktivni člani EUFRAS, imamo predsednika v SEASN, sodelujemo na letni skupščini G-Fras-a ter v projektih (Climate Farm demo, Climate Advisory, Stratus)⁴⁸. Udeležujemo se kongresov (v Edinburghu, Varni) in usposabljanj za trenerje CECRA, sodelujemo v mreži EUFRAS CECRA.

Sodelovanje v strokovnih in delovnih skupinah

Pripravljamo strokovna gradiva za MKGP, organe Kmetijsko-gozdarske zbornice (Svet, Upravni odbor, strokovni odbori, območne enote). Aktivno sodelujemo v različnih delovnih telesih MKGP (delovne skupine, sektorski odbori, komisije) ter v medresorskih, nevladnih in panožnih delovnih skupinah. Sodelujemo tudi s SURS

in CPI kot člani več področnih odborov za poklicne standarde in v nacionalnih skupinah za kmetijstvo in živilstvo.

Usposabljanje svetovalcev

Usposabljanje kmetijskih svetovalcev poteka v skladu s cilji programa dela ter potrebami kmetov, s poudarkom na digitalizaciji in uvajanju novih orodij.

Program usposabljanja kmetijskih svetovalcev se je izvajal na dva načina – v okviru javne službe kmetijskega svetovanja ter preko ukrepa IRP 32 – Usposabljanje svetovalcev.

Znotraj javnega programa smo izvedli okoli 50 različnih usposabljanj, predvsem s področij prioritarnih nalog, ki so bila prepoznana kot ključna za izboljšanje učinkovitosti svetovalnega dela in podporo razvoju kmetij.

Digitalna orodja: razvijamo in uvajamo orodja za e-svetovanje in e-izobraževanje, kot so platforma E naSVET KGZS, platforma za prenos strokovnega znanja v kmetijstvu in gozdarstvu, FARM MANAGER, ISM TOOL5253.

Javni razpis IRP32: usposabljanja svetovalcev iz ukrepa IRP32 zajemajo teme, kot so ekološko kmetovanje, senzorično ocenjevanje, preprečevanje izgub zelenjave in sadja, učinkovito upravljanje vinogradniških tal, precizno gnojenje in škropljenje; sem sodijo tudi ogledi dobrih praks EIP v Avstriji in E-učenja v Španiji ...

CECRA usposabljanja: CECRA trenerji sodelujejo pri razvoju novih usposabljanj in izvedbi modulov za svetovalce ter svetujejo in pomagajo pri izvedbi tudi drugih delavnic, izvedenih po CECRA metodah. V letu 2024 so akreditirali nova modula: Modul 5: Upravljanje s časom in Modul 16: Usmerjanje inovacijskih procesov. Izvedli usposabljanja iz Modula 2 in Modula 3.

7. NALOGE PO CENIKU MINISTRA

Opravljam specifične naloge, ki so pomembne za kmetijska gospodarstva:

- **Gnojenje:** izdelava načrtov kolobarja, bilanc gnojil, načrtov gnojenja z nasvetom gnojenj na osnovi analiz tal in rastlin, jemanje vzorcev ter izvajanje talnih in rastlinskih testov.
- **Elektronsko izpolnjevanje vlog:** pomoč pri elektronskem izpolnjevanju in vložitvi zbirnih vlog

ter dopolnitev (53.749 vlog oddanih v 2024, 98,5 % vlagateljev se je obrnilo na svetovalce), vnosi v aplikaciji SOPOTNIK in fotoSOPOTNIK.

- **Analize in mnenja:** priprava 652 analiz in mnenj za različne namene, kot so utemeljenost posegov na kmetijska zemljišča, potrebe kmetij v prostorskih načrtih, pridobitev statusa kmeta in prestrukturiranje vinogradov.

8. CILJI JAVNE SLUŽBE KMETIJSKEGA SVETOVANJA

Naši ključni cilji so:

- vodenje, koordiniranje in izvajanje nalog javne službe kmetijskega svetovanja;
- razvoj novih metod dela in orodij v kmetijskem svetovanju (digitalizacija);
- učinkovit prenos znanja do kmetijskih svetovalcev in naprej do uporabnikov ter permanentno usposabljanje svetovalcev;
- sodelovanje v postopkih sprejemanja zakonskih in podzakonskih predpisov s področja kmetijstva in podeželja;
- sodelovanje v projektih s stanovskimi, izobraževalnimi in raziskovalnimi organizacijami, zlasti evropskih držav;
- krepitev AKIS-a (Agricultural Knowledge and Innovation System).

Aktivnosti za dosego ciljev

Prenos znanja do kmetijskih svetovalcev in uporabnikov poteka z:

- **Individualnimi svetovanji:** telefonsko, elektronsko in osebni stiki;
- **skupinskimi svetovanji:** predavanja, delo s panožnimi krožki, delavnice;
- **objavami:** strokovni prispevki in članki v javnih medijih, brošure, zgibanke, tehnološki listi;
- **dogodki:** promocijske in demonstracijske prireditve;
- **koordinacijo:** preko strokovnih skupin.

Delo sektorja za kmetijsko svetovanje

Glavne naloge Sektorja za kmetijsko svetovanje, ki so se vključile v program dela KGZS za leto 2024, se nanašajo na koordinacijo dela JSKS, usmerjanje dela svetovalcev, strokovno koordinacijo, usposabljanje svetovalcev, spremljanje, nadziranje in analiziranje njihovega dela v sklopu JSKS. Služba kmetijskega svetovanja se izvaja kot javna služba, financirana iz proračuna RS in drugih nalog (javnih naročil in projektov). Strokovno in organizacijsko vodstvo JSKS na področju kmetijskega svetovanja na SKS opravlja 19 strokovnjakov z različnih področij na treh oddelkih, ostali delajo v sklopu ločenega oddelka na javnih naročilih in projektih. JSKS je članica mednarodnih organizacij za kmetijsko svetovanje: to so EUFRAS, SEASN in IALB, in se udeležuje sestankov upravnih odborov, seminarjev in konferenc.

Dogodki sektorja za kmetijsko svetovanje

Usposabljanje kmetijskih svetovalcev za pomoč vlagateljem pri oddaji zbirnih vlog za leto 2024, ki je hibridno (del svetovalcev prisotnih v prostorih KGZ, ostali pa v živo po spletnem seminarju) potekalo od 12. do 14. marca 2025.

Strokovna ekskurzija kmetijskih svetovalcev na Irsko na temo ekonomike v kmetijstvu. Ekskurzija je bila izvedena v sodelovanju s kmetijsko organizacijo Teagasc in je potekala med 8. in 14. septembrom 2024. Ekskurzija je vključevala izmenjavo znanja in izkušenj med KGZS in Teagasc-om ter ogled dobre praxe (ekonomsko uspešnih kmetij) na terenu.

Delavnica izdelave kalkulacij v aplikaciji Farm Manager, ki je potekala na turistični kmetiji Šeruga na Otočcu od 28. do 29. maja 2024. Delavnice so se udeležili člani strokovne skupine za ekonomiko kmetijstva.

[illegible]

A group of people are seated in a circle on a bright green floor in a well-lit room. They appear to be engaged in a discussion or a collaborative activity. In the background, there are large windows, a whiteboard, and a display board with various colorful posters or maps. The room has a modern, open feel.

Oblikovanje inovacijskih procesov in vpliv mreženja na moje delo«

Usposabljanje ZA SVETOVALCE »Priprava na prehod: Od FADN do FSDN – nove smernice in priložnosti za kmetijsko svetovanje«.

Usposabljanja, ki je potekalo v začetku septembra 2024 na KGZS, so se udeležili svetovalci iz kmetijsko-gozdarskih zavodov, ki delajo s poročevalskimi kmetijami ali obvezniki FADN/FSDN, in drugi svetovalci, ki so želeli pridobiti informacije o prehodu na novo metodologijo in nove kazalnike FSDN.

Podelitev nagrade za finalista Agrobiznis

Na 9. Agrobiznis konferenci Agro Hi-tech 2024 se je Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije uvrstila med finaliste v okviru kategorije najboljšega ponudnika v

novih tehnologijah v kmetijstvu in živilsko predelovalni industriji in prejela priznanje za uporabo in razvoj orodja SMT za strateško načrtovanje razvoja kmetij.

Dan novih sodelavcev

Oktobra smo izvedli že 3. dan novih sodelavcev iz celotnega sistema KGZS, vključno z vsemi KGZS Zavodi. Dogodka se je udeležilo več kot 30 novih sodelavcev. Odzivi so bili zelo pozitivni. Cilj dogodka je bolje spoznati celoten sistem, širino dela in nalog ter način dela v celotnem JSKS sistemu in spoznati tudi ostalo delo in aktivnosti KGZS, ločiti med političnim in strokovnim delom službe, krepiti osebne odnose in spoznati sodelavce tudi na drugi KGZS zavodih.

Foto: Predstavitev PR službe ene skupini novih sodelavcev

Izobraževanje za svetovalce NPK

Oktobra smo za več kot 40 svetovalcev, ki pomagajo na terenu svetovati kandidatom o ustrezni izobrazbi ali poklicni usposobljenosti, izvedli izobraževanje z naslovom Pomen svetovanja za pridobitev izobrazbe ali poklicne usposobljenosti. Izobraževanje smo zasnovali zelo interaktivno in v večjem delu kot delavnico, v kateri so udeleženci imeli tudi veliko možnosti in nalog, namenjenih tudi medsebojni izmenjavi idej, znanja.

Strokovna konferenca s področja interaktivnih inovacij v Varni (Bolgarija)

Cecra trenerji smo se med 29. 9. – 4. 10. 2024 udeležili strokovne konference in generalne skupščine projekta i2connect v Varni (v Bolgariji). Na strokovnih konferencah so bile predstavljene vsebine, orodja in metode, ki jih lahko uporabljamo Cecra trenerji pri naših izobraževanjih; delavnice so bile izvedene iz orodij in metod interaktivnih inovacij, omogočena je bila izmenjava dobrih praks s področja interaktivnih inovacij, predstavitve AKIS, krepitev zmogljivosti in orodja za podporo interaktivnim inovacijam in orodja za svetovanja, praktični ogledi primerov interaktivnih inovacij.

Obisk kmetijskih svetovalcev iz irske svetovalne službe.

Na tridnevnem obisku in predstavitvah delovanja naše službe, terenskih svetovalcev in specialistov ter tudi na ogledih kmetij in dobrih praks smo gostili kmetijske svetovalce iz irske kmetijske svetovalne službe, ki so opravili Cecra izobraževanje in so se za zaključek tega izobraževanja odločili ogledati delovanje naše svetovalne službe.

Cecra modul 2:

Spomladi 2024 smo marca in aprila za 2. generacijo svetovalcev izvedli CECRA Modul 2: Komunikacija in graditev odnosov v svetovalnem delu (obvezni modul), v dveh skupinah; jeseni smo izobraževanje nadaljevali in izvedli še modul 3: Skupinsko delo in vodenje skupin, za eno skupino novembra. Polovica svetovalcev 2. generacije je že skoraj na pol poti do zaključka CECRA usposabljanj.

Obisk IPN Beograd in posestva Login EKO

V Beogradu smo izmenjali izkušnje s srbsko svetovalno službo IPN o delovanju službe na področju ekološkega kmetovanja in o delovanju kontrolnih organizacij. Ogledali smo si tudi posestvo LoginEKO, kjer so bile predstavljene prakse trajnostnega kmetovanja, zdravje tal, kolobarjenje ter certificiranje.

Usposabljanje svetovalcev – FIBL Švica

V okviru strokovne ekskurzije v FIBL Švica smo spoznali organizacijo dela, rezultate raziskav s področja tal, agrogozdarstva, živinoreje in predelave ter prenos znanja do kmetov. Ogledali smo si tudi dve ekološki živinorejski kmetiji in njihov način sodelovanja s FIBL-om.

Kviz Mladi in kmetijstvo 2024

Obisk kmetijske svetovalne službe INTIA, v Španiji, dežela Navarra

Sodelavci Sektorja za kmetijsko svetovanje, delovna skupina za razvoj platforme E naSVET je v okviru ukrepa IRP32 decembra 2024 obiskala špansko svetovalno službo INTIA v Navarri. Cilj obiska je bil spoznati njihov model usposabljanja, svetovalne prakse in digitalna orodja. Srečanje je vključevalo predstavitve, izmenjavo mnenj, izkušenj, dobrih praks ter ogled kmetij z inovativnimi pristopi. Obisk je prispeval k izmenjavi znanj in krepitvi sodelovanja med slovenskimi in španskimi strokovnjaki.

Usposabljanje svetovalcev – Inštitut LfL Nemčija

Od 5. do 7. novembra 2024 smo se v Grubu v Nemčiji na inštitutu LfL udeležili usposabljanja o novostih v prehrani krav molznic, se seznanjali z rezultati poskusov za zmanjšanje emisij metana ter z vsebinami, povezanimi

z dobrobitjo rejnih živali z vidika gradnje hlevov, s poudarkom na preprečevanju toplotne obremenitve.

Usposabljanje svetovalcev – LKS mbH Nemčija

Dne 8. 11. 2024 smo se udeležili še usposabljanja v kraju Lichtenwalde v Nemčiji, v podjetju LKS mbH (Landwirtschaftliches Untersuchungswesen), ki se osredotoča na analize krme, vzorcev tal, presnovnih vzorcev in bakteriološke preiskave mleka. Namen njihovega dela je kmetom zagotoviti celovito svetovanje – od ustreznih analiz tal prek krmljenja do zagotavljanja zdrave živali.

Oddelek za kmetijsko politiko in razvoj podeželja

NAŠE KLJUČNE AKTIVNOSTI

SVETOVANJE PRI PRIPRAVI VLOG IN IZVEDBI PROJEKTOV PRP IN STRATEŠKEGA NAČRTA

- Informiranje potencialnih upravičencev in širše javnosti o aktualnih razpisih za investicije.
- Svetovanje upravičencem ob izvajanju naložb (pregled zahtev iz odločbe, spremljanje realizacije ciljev iz poslovnega načrta, izpolnjevanje obveznosti iz odločbe in razpisa ter pravočasna priprava letnih poročil in poročil o doseganju ciljev).
- Svetovanje malim kmetijam pri izpolnjevanju

obveznosti iz razpisa 6.3; pomoč za zagon dejavnosti, namenjene razvoju malih kmetij.

- Sodelovanje v koordinacijski delovni skupini z MKGP in AKTRP za izvedbo razpisov in že podprtih projektov.
- Sodelovanje z Mrežo za razvoj podeželja pri izmenjavi aktualnih informacij, informiranju potencialnih upravičencev in širše javnosti o razpisih iz SN 2023-2027 ter širjenju informacij o dobrih praksah PRP.
- Sodelovanje z MKGP pri pripravi sprememb Strateškega načrta SKP ...

GOSPODARJENJE NA KMETIJAH, KMETIJSKA ZAKONODAJA IN OBDAVČITVE

- Posodobitev kalkulacij v aplikaciji za poslovno odločanje Farm Manager; Svetovanje kmetom o optimizaciji davčnih obveznosti na kmetiji;
- informiranje o aktualnih vsebinah in novostih na področju davčne zakonodaje (objava člankov, obvestil, izvedba predstavitev);
- sodelovanje pri pripravi pripomb in predlogov na spremembe zakonskih in podzakonskih predpisov, zlasti pri dohodnini in DDV;
- podpora izvajanju empirično podprtih panožnih krožkov;
- spodbujanje kmetij k učinkovitejši izrabi proizvodnih zmogljivosti;
- predstavitev sistema ISM (interaktivni strateški menedžment) na sejmu AGRA s poudarkom na njegovi vlogi pri strateškem načrtovanju in finančni stabilnosti kmetij.

ZMANJŠEVANJE IZGUB HRANE IN ODPADNE HRANE

- svetovanje pridelovalcem o možnostih zmanjševanja izgub hrane (npr. s tehnološkimi izboljšavami, boljšim načrtovanjem, pogodbenim sodelovanjem ipd.);
- informiranje kmetijska gospodarstva o možnostih predelave, doniranja viškov hrane ter drugih ukrepov za učinkovitejšo rabo pridelkov;
- spodbujanje ozaveščenosti in odgovornega odnosa do hrane pri vseh udeležencih v kmetijskem sektorju.

PODPORA INOVACIJAM IN IMPLEMENTACIJA PROJEKTOV EIP

- Identifikacija problema kmetovalcev;
- iskanje, prepoznavanje in kontaktiranje potencialnih partnerjev projekta EIP, ki lahko prispevajo k razvoju inovativne rešitve oz. problema;
- seznanitev kmetijskih svetovalcev in kmetov ter drugih udeležencev v AKIS z inovativnimi ugotovitvami in dosežki EIP projektov v izvajanju;
- promocija in razširjanje rezultatov v zaključenih EIP projektih z ogledom dobrih praks;
- informiranje o razpisih EIP;
- svetovanje upravičencem ob pripravi vlog na razpis in pomoč pri izvajanju projektov EIP;
- izvedba delavnic ob uporabi ustrezne metode z namenom spodbujanja podjetništva in inovativnosti v kmetijstvu;
- aktivno sodelovanje z EIP vem točko in AKIS koordinacijskim telesom ... MKGP;...
- inovativnih projektov;...

POMOČ PRI ODDAJI VLOG ZA UKREPE KMETIJSKE POLITIKE (SUBVENCije)

- Implementacija intervencij Strateškega načrta skupne

kmetijske politike 2023–2027 za leto 2024.

- Izvedba 152 usposabljanj vlagateljev, od tega 133 v živo in 19 preko spleta.
- Objava prispevkov za informiranje o intervencijah SKP (RTV SLO, Kmečki glas, Zelena Dežela, Radio Ognjišče, lokalni mediji ...).
- Izvedba pomoči vlagateljem pri izpolnitvi in oddaji zbirnih vlog pri čemer **so kmetijski svetovalci pri KGZ pomagali izpolniti 52.938 vlog (98,5 % vseh vlog)**.
- V izvedbo je bilo vključenih 208 kmetijskih svetovalcev, pomoč se je izvajala na 73 lokacijah po vsej SLO.
- Osebna svetovanja kmetom na področjih urejanja GERK-ov, upravičenosti do vložitve zahtevkov in prejema sredstev, načina oddaje vlog, odzivanja na ugotovitve ARSKTRP preko SOPOTNIKA, pojasnjevanja odločb ...

DOPOLNILNE DEJAVNOSTI NA KMETIJI in KMEČKA DRUŽINA

- **Strokovno pospeševalne in promocijske aktivnosti ter usposabljanja** (akcija S kmetije za Vas, Festival Dobrot Slovenskih Kmetij, senzorično ocenjevanje kot način preverjanja kakovosti živilskih izdelkov in strokovnega svetovanja ter prenosa znanja pri izboljšanju tehnoloških postopkov in kakovosti izdelkov slovenskih kmetij: Varna hrana in inšpekcijske službe, Kako se celovito obnašati in delovati kot ponudnik na trgu, ekskurzija svetovalcev na Nizozemsko, Kaj je moja vloga pri inovaciji ter kje in kako lahko inovacijo podprem, Posvet DDK in primeri dobrih praks).
- **Zakonodaja** (Pravilnik o zagotavljanju porekla, Zakon o kmetijstvu, Zakon o hrani, Zakon o gostinstvu, Zakon o dohodnini, Pravilnika o izjemah v tržnih standardih za prodajo svežega sadja in zelenjave na registriranih tržnicah in za neposredno prodajo, smernice ureditve kratkih prodajnih poti, Smernic za zelišča).
- **Svetovanje in koordinacija** (preko 300 osebnih svetovanj s področja dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, obdavčitev, objektov, socialne varnosti ter redna koordinacija dela javne službe za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti na kmetiji).
- **Pomoč** (razumevanje in reševanje posameznih primerov na podlagi kontrol, odločb, sprememb).
- **Vključitev** (Odbor za živilstvo – CPI, odbor za izobraževanje – Global agritourism network in priprava posterja za GAN kongres v Bolzanu – vpetost slovenskih turističnih kmetij v prostor doma in širše ter gradiva Where is the border and how to distinguish agritourism from countryside tourism; CORENET – kratke dobavne verige in kontaktna nacionalna točka, Svet za ženske pri MKGP).

Oddelek za kakovost kmetijskega svetovanja in razvoj

NAŠE KLJUČNE AKTIVNOSTI

STRATEŠKO NAČRTOVANJE RAZVOJA KMETIJ (ISM+ DELAVNICE ZA KMETE), SOCIALNO PODJETNIŠTVO

Leta 2024 smo koordinirali delo z izvajalci ISM+ delavnic. V okviru ISM+ smo sodelovali z Wageningen University o vzdrževanju SMT orodja in vsebinskih nejasnosti, zlati pri izboru strategij. Pripravili smo več predstavitev ISM+ in SMT orodja (Finance Agrobiznis, srečanje z mladimi kmeti) in sodelovali na delavnicah (na sejmu v Gornji Radgoni). Za uporabo in razvoj orodja SMT za strateško načrtovanje razvoja kmetij smo na 9. Agrobiznis konferenci Agro Hi-tech 2024 prejeli priznanje v kategoriji najboljšega ponudnika na področju novih tehnologij v kmetijstvu in živilskopredelovalni industriji. V socialnem podjetništvu smo se vključevali v različne dogodke (oblikovanje Centra kulture v okviru MOL, sodelovanje z Etri,) ter sodelovali z MGŠT pri aktualnih zadevah v socialnem podjetništvu in socialni ekonomiji (pregled strategije razvoja socialne ekonomije in predlaganih dopolnitev in sprememb).

VODENJE KNJIGOVODSTVA NA KMETIJAH

Za kmetije, ki so se odločile voditi knjigovodstvo po metodologiji FADN, smo tako kot v preteklih letih tudi leta 2024 zagotavljali podporno okolje, ki je vključevalo usposabljanje novih kmetij za vodenje knjigovodstva, informiranje kmetov, spodbujanje k rednemu zaposlovanju podatkov in oddaji poročil računovodskim pisarnam, spodbujanje za vključitev v reprezentativni vzorec. Pri svojem delu smo aktivno sodelovali tudi z institucijami, ki delajo v sistemu FADN (MKGP, KIS, računovodske pisarne). Veliko aktivnosti je bilo namenjenih tudi prehodu na FSDN v letu 2025, predvsem pri usposabljanju svetovalcev za nove kazalnike in metodologijo zajema podatkov v FSDN-ju.

EKOLOŠKO KMETIJSTVO

V letu 2024 smo na področju ekološkega kmetijstva aktivno sodelovali pri oblikovanju zakonodaje in prenosu informacij do kmetov. Izvajali smo svetovanja, predavanja in delavnice za podporo kmetom pri preusmeritvi v ekološko kmetovanje ter pri uvajanju ekoloških tehnologij pridelave in reje živali. Pomagali smo pri investicijah, nakupih repromateriala, izdelavi kolobarjev in gnojilnih načrtov, ter kmetom svetovali glede dopolnilnih dejavnosti, trženja, povezovanja in pridobivanja razvojnih sredstev. Organizirali smo obvezna usposabljanja za ekološke kmete ter pripravili strokovne članke, obvestila in promocijske aktivnosti preko različnih medijev, sejmov in dogodkov. Pomemben del našega dela je bil tudi mednarodni vidik – sodelovanje v delovni skupini Copa

Cogeca, udeležba na usposabljanjih v Srbiji in Švici ter predstavitev dobrih praks doma in v tujini.

PODROČJE MLADIH KMETOV

Na javni razpis za intervencijo IRP24 – Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov za leto 2024, je bilo oddanih 224 vlog, ki jih je v večini pripravila javna služba kmetijskega svetovanja. Izvedene so bile javne predstavitve za intervencijo IRP24 – Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih, ter za IRP30 Medgeneracijski prenos znanja. Tako smo izvedli že vse utečene aktivnosti v sodelovanju z mladimi kmeti (izvedba akcijskega načrta za mlade kmete, strokovna ekskurzija, izobraževanja za mlade kmete, sodelovanje z ZSPM ...).

IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE V KMETIJSTVU:

Nacionalne poklicne kvalifikacije: kot tržni del dejavnosti smo organizirali in izvedli potrjevanja in preverjanja. V obdobju od aprila do junija in z eno dodatno komisijo še v decembru smo skupno izvedli 19 komisije za potrjevanje in preverjanje Nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) za kar 180 oseb. Izvedli smo komisije za vseh 11 različnih NPK za katere ima KGZS pridobljeno odločbo za izvajanje postopkov pridobitve NPK. Na področju pridobitve ustrezne izobrazbe ali poklicne usposobljenosti smo svetovali tako na KGZS kot tudi na vseh Kmetijsko gozdarskih zavodih številnim posameznikom, predvsem tistim, ki se odločajo na novo začeti opravljati kmetijsko dejavnost, kupiti kmetijska zemljišča ali prevzeti kmetijo – postati mladi kmetje. V preteklem letu smo v več skupinah in razpravah sodelovali in aktivno pripravljali predloge za spremembo programov kmetijskega srednjega poklicnega šolstva. Intenzivno smo sodelovali tudi s Centrom RS za poklicno izobraževanje v več delovnih in nacionalnih skupinah za revizijo poklicnih standardov in katalogov strokovnih znanj in spretnosti. KGZS je aktivno pristopila tudi pri oblikovanju vprašalnika in posredovanju vprašalnikov kmetijam kjer so glede kmetijskih šolskih programov tudi uporabniki in bivši dijaki lahko izrazili svoja mnenja.

PLATFORMA E NASVET KGZS

V preteklem letu smo intenzivno nadaljevali z razvojem in delom na platformi za izobraževanje in svetovanje na daljavo E naSVET KGZS. Platforma je že v produkcijski obliki, na njej so že naložene prve vsebine, ki so vidne in na voljo za uporabo vsem uporabnikom in sicer so to vsebine s področja ekološkega kmetijstva. Z intenzivnim razvojem, nadgrajevanjem in predvsem dodajanjem vsebin pa bomo nadaljevali tudi v tem in naslednjih letih. Intenzivno smo tudi gradili sistem uporabnikov, se izobraževali in učili iz različnih funkcionalnosti.

Oddelek za strokovne naloge in prenos znanja v kmetijstvu

NAŠE KLJUČNE AKTIVNOSTI

RASTLINSKA PRIDELAVA

- vodenje služb JSKS v poljedelstvu, travništvu in pašništvu, vrtnarstvu, sadjarstvu, hmeljarstvu, oljkarstvu, vinogradništvu in vinarstvu;
- svetovanje, priprava strokovnih gradiv, tehnoloških navodil, člankov.

V letu 2024 poudarek na:

- ukrepih za dvig rodovitnosti tal in varovanje okolja;
- svetovanju pri tehnoloških ukrepih zaradi suhe zime, spomladanske pozebe, mrzle pomladi in vročega poletja ter toče in neurij;
- svetovanje optimalnih tehnoloških rešitev pri uveljavljanju intervencij SKP;
- izvedba agrarnih operacij – odprava zaraščanja, namakanje;
- iskanje rešitev zaradi pomanjkanja registriranih sredstev za varstvo rastlin;
- sodelovanje pri izvajanju ukrepov za obvladovanje zlate trsne rumenice;
- priprava strokovnih usposabljanj za kmetijske svetovalce;
- sodelovanje z vsemi JSSN v rastlinski pridelavi.

OKOLJE IN PODNEBNE SPREMEMBE

- vodenje službe JSKS na področju podnebnih sprememb

V letu 2024 poudarek na:

- varovanju in upravljanju vodnih virov: urejanje in obnova vodotokov po poplavih, gradnja vodnih zadrževalnikov, odškodnine, tehnologije pridelave, predstavitev nadzora dobre kmetijske prakse na VVO in uveljavljanje denarnih nadomestil ter gradnje na VVO;
- FFS, gnojenju: ozaveščanje in izobraževanje, varna raba FFS, varovalni pasovi, precizno gnojenje in škropljenje;
- biotski pestrosti in kmetovanju na varovanih območjih: predstavitev PUN Natura 2000 za obdobje od 2023 do 2028 in dobrih praks izvajanja ukrepov, predstavitev EU Uredbe o obnovi narave, promocija in predstavitev novih ukrepov, organizacija delavnic s področja naravovarstva;
- podnebnih sprememb: problematika zavarovanja kmetijske pridelave, spremljanje pojava novih ŠO, priprava zbirnih poročil o škodi na kmetijskih kulturah

zaradi izrednih vremenskih dogodkov, svetovanje in pomoč pri sanaciji po naravnih nesrečah.

ŽIVINOREJA

- vodenje služb JSKS na področju govedoreje, prašičereje, reje drobnice, perutnine in ribogojstva ter ostalih rejnih živali (perutninarstvo, konjereja ...);
- svetovanje, priprava strokovnih gradiv, tehnološki navodil, člankov.

V letu 2024 poudarek na:

- svetovanju o tehnologijah reje;
- sledenju novitetam na področju prireje govejega mesa s poudarkom na povečevanju dnevnih prirastov;
- ozaveščanju o pomenu promocije v sektorju govejega mesa in mleka;
- dobrobiti vseh rejnih živali;
- vsebinam s področja biovarnosti;
- posodobitvi intervencije za dobrobit živali na področju perutnine;
- dvoriščni mehanizaciji za čebelarje;
- pomoči oblikovanja intervencij v čebelarstvu;
- pomoči školjkarjem;
- izpolnjevanju zahtev glede reje nesnic na domu in prodaje na domu,
- zakonodaje za prodajo na lokalni tržnici, registracije reje nesnic za konzumna jajca, prodajo lastnemu lokalu,
- svetovanju pri premikih kuncev.

VARNA HRANA IN SHEME KAKOVOSTI

- vodenje služb JSKS na področju varne hrane in shem kakovosti.

V letu 2024 poudarek na:

- smernicah za butične obsege predelave namiznih oljk in predelavo v olje,
- pripravi strokovnih gradiv s področja: laboratorijsko/industrijsko proizvedenih proteinov, odgovorov s področja prehranske varnosti, trgovinskih sporazumov in zakonodaje s področja živil;
- zakonodaji na področju zaščite živali;
- svetovanju iz predelave jabolk, popravkov iz odločbe v tehnološki higieni, označevanju in kdaj je nekaj zavajajoče za potrošnika - v smislu zakonodajnih dikcij, QR koda – ali se sme uporabiti na kmečkih izdelkih;
- vodenju masnih bilanc za vse obrate z živili živalskega izvora, tudi pri sestavljenih živilih, varnost krme –

- zakonodajni ukrep, analitika, MRL.
- aktivnostim v povezavi z Šolsko shemo in »tradicionalnim slovenskim zajtrkom«;
- problematiki uživanja in naročanja sadnih sokov v vrtcih/šolah;
- možnosti derogacij pri neposredni prodaji ter pripravi gradiv za možnosti derogacije v luči ohranitve slovenskih pridelovalcev,
- svetovanju in strokovni pomoči pri postopku priprave vloge za specifikacijo »zasavska jetrnica«.

OBRAVNAVA ZAKONODAJE, PRIPRAVA GRADIV IN OSTALE AKTIVNOSTI

- Leta 2024 podane pripombe in predlogi sprememb po posameznih področjih dela

Poudarek na pripravi strokovnih gradiv kot npr.:

- predlogi intervencij SKP 2023–2027 za posamezne panoge, stanje na področju pridelave in odkupa žit, zelenjave, viroidna zakrnelost hmelja,
- pobuda za prestavitev datuma obvezne pokritosti tal s prezimnim posevkom v okviru intervencije KOPOP ter izpolnjevanje zahtev v okviru Pogojenosti v letu 2024,
- pobuda za podaljšanje roka za razvoz tekočih organskih gnojil, predlog in strokovna utemeljitev za izvetje nekaterih poljščin (jarih žit, pivovarskega ječmena, sladkorne pese, zelja in hmelja) iz zahtev

po obvezni pokritosti preko zime v okviru zahtev Pogojenosti, odškodnine na VVO, problematika OOTT ...

- sodelovanje in priprava pripomb o biovarnosti, PS_KOPOP_prašiči pitanci
- sodelovanje pri izdelavi Smernic za izvajanje splošnih biovarnostnih ukrepov v rejah domačih živali.
- priprava vsebin priročnika za pogojenost.
- zakonodaji na področju zaščite živali.

NOVOGRADNJE IN ADAPTACIJE KMETIJSKIH OBJEKTOV

- vodenje službe JSKS na področju gradnje in adaptacije kmetijskih objektov.

V letu 2024 poudarek na:

- svetovanju vidika načrtovanja kmetijskih objektov pri prehodu iz vezane v prosto rejo;
- zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov in amonijaka iz kmetijstva;
- povečanju učinkovite rabe energije ter uporabi obnovljivih virov energije;
- ureditvi izpustov;
- ukrepah za obogatitev okolja v hlevu;
- učinkovitih sistemih za prezračevanje;
- investicijam in posodabljanju KMG.

Delo Javne službe kmetijskega svetovanja po kmetijsko-gozdarskih zavodih Slovenije

Kmetijsko-gozdarski zavod Celje

Število kmetij: **15.178**

Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): **79.274**

Vodja oddelka: **Vesna Čuček**

Terenski kmetijski svetovalci: **35 + 6 pripravnikov**

Svetovalci specialisti: **14**

Svetovalci za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: **6**

Izpostave: **Celje, Laško, Šentjur, Šmarje pri Jelšah, Žalec, Mozirje, Slovenske Konjice, Velenje, Dravograd, Slovenj Gradec, Ravne na Koroškem**

Veliko pozornost smo posvetili svetovanju o pogojih in obveznostih javnega razpisa 5.2 za sanacijo kmetij, ki so bile prizadete v avgustovski ujmi 2023, saj je bilo kar 922 potencialnih upravičencev. Za ta razpis smo pripravili 77 vlog. Poleg tega smo kmetijam svetovali pri sanacijah ter jim svetovali v zvezi z odloki o finančni pomoči prizadetim kmetijam.

Svetovali smo kmetijam, ki so se odločile za vlaganje (4.1, 4.2, 8.6 in ugodna posojila SRRS) in svetovali pri izvajanju odobrenih finančnih vlog prejšnjih let. Več kot šeststo malim kmetijam, ki leta 2025 vlagajo zahtevke za izplačilo 2. obroka sredstev, smo svetovali o realizaciji razvojnih ciljev in pripravi dokumentacije za zahtevke za ukrep 6.3.

Nadaljevali smo svetovanje pri urejanju dokumentacije za uvedbo novega namakalnega sistema z več uporabniki na območju Gomilskega (cca 300 ha) s poudarkom na Presoji vplivov na okolje. Društvom namakalnih naprav Breg Roje, Novo Celje in Kaplja vas, KZ Braslovče in Namakalnemu društvu Orla vas smo svetovali pri izvajanju posodobitev v okviru odobrenih vlog na razpisu 4.3.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

Posebno skrb smo namenili informiranju, individualnemu obveščanju in pojasnjevanju nujnosti pravočasne priprave načrtov za biovarnost na govedorejskih in prašičerejskih kmetijah ter svetovanju in pomoči kmetom pri pripravi načrtov.

Veliko časa smo posvetili svetovanju v zvezi z izvajanjem intervencij in operacij, primernih za hmeljarje. Izvedli smo izobraževanje in številna individualna svetovanja ter na vseh sedmih tehnoloških sestankih obravnavali aktualne zahteve posameznih ukrepov. Dosegli smo visoko stopnjo vključenosti hmeljarjev v integrirano pridelavo hmelja (82 % vseh slovenskih površin s hmeljem), biotično varstvo (88 % vseh površin s hmeljem) in precizno gnojenje in škropljenje (76 % vseh površin s hmeljem).

Za dvig znanja s področja dopolnilnih dejavnosti so svetovalke organizirale 67 predavanj, tečajev, ogledov dobrih praks in delavnic s področja novosti pri obdavčitvi kmetij z dopolnilnimi dejavnostmi, pogojev za opravljanje posameznih dopolnilnih dejavnosti, označevanja izdelkov ... Za dvig ponudbe na turističnih kmetijah je bilo organiziranih 19 srečanj krožkov turističnih kmetij, na katerih so obravnavali aktualno problematiko.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
CELJE**

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE

Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje

T: 03/425-55-00

F: 03/425-55-30

info@ce.kgzs.si

www.kmetijskizavod-celje.si

DOGODKI V LETU 2024

V okviru strokovnih in promocijskih aktivnosti za spodbujanje porabe lokalno pridelanih ekoloških živil smo v sodelovanju z občino Vojnik pripravili zasnovo za več promocijskih plakatov, ki na osnovni šoli Vojnik predstavljajo ekološko kmetovanje širši javnosti.

Svetovalec specialist za ekološko kmetovanje je v sodelovanju s Čebelarstvo zvezo Slovenije izvedel tradicionalno srečanje ekoloških čebelarjev, ki je bilo septembra v Semiču.

Za slovenske novinarje smo v sodelovanju z ZTKS izvedli dve dvodnevni študijski potovanja po turističnih kmetijah (aprila v Podravje in Pomurje in oktobra v Zgornjo Savinjsko dolino). Udeležilo se jih je 20 novinarjev, v medijih pa je bilo objavljenih več kot 20 prispevkov.

Sodelovali smo pri organizaciji 24. občnega zbora Združenja turističnih kmetij Slovenije v Šentanelu, na njem pa se je zbralo prek 130 članov združenja in gostov. Poudarili so pomen turizma na kmetiji, povezovanja kmetij in predstavili rezultate dela.

Združenje ekoloških pridelovalcev in predelovalcev Deteljica je praznovalo 25 let delovanja. Ob tej priložnosti je specialist za ekološko kmetovanje poskrbel za pripravo biltena s pregledom dela združenja v zadnjih petih letih delovanja.

Svetovalke za dopolnilno dejavnosti in kmečko družino so sodelovale pri pripravah in izvedbi 10. srečanja kmetič savinjske in koroške regije v Laškem in udeležilo se ga je več kot 300 kmetič. Predstavnice šestnajstih društev so pokazale dobre prakse povezovanja žensk na podežlju, inovativne pristope in dejavnosti posameznih društev.

Kmetijsko-gozdarski zavod Kranj

Število kmetij: **4.141** (podatek SURS za 2020)

Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): **30.898** (podatek SURS za 2020)

Vodja oddelka: **Robert Golc**

Terenski kmetijski svetovalci: **13 + 2 pripravnika**

Svetovalci za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: **2**

Kmetijski svetovalci specialisti: **6**

Področja dela kmetijskih svetovalcev specialistov: **živinoreja, rastlinska pridelava, agrarna ekonomika, razvoj podeželja, ribogojstvo, trženje, naravovarstvo.**

Izpostave: **Radovljica, Kranj in Škofja Loka**

Izdelava načrtov kmetijskih objektov pri novogradnjah, rekonstrukcijah in adaptacijah.

Sodelovanje z društvi in agrarnimi skupnostmi na podeželju in spodbujanje vzpostavljanja in delovanja dopolnilnih dejavnosti na kmetijah in planinah.

Skupni specialist, ki deluje na območju celotne Slovenije, svetuje pri načrtovanju in izgradnji ribogojnic ter je vključen v domače in mednarodne projekte.

Tehnološko svetovanje kmetijam za povečanje pridelave kakovostne lokalno pridelane hrane

DOGODKI V LETU 2024

Na Gorenjskem imamo zelo aktivna društva podeželske mladine, društva kmečkih in podeželskih žena ter ostala strokovna društva s področja kmetijstva.

Skupaj z Društvom podeželske mladine Škofja Loka smo organizirali regijski kviz Mladi in kmetijstvo, ki se ga je udeležilo kar sedem ekip iz Gorenjske.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
KRANJ**

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE

Cesta Iva Slavca 1, 4000 Kranj

T: 04/280-46-00

F: 04/280-46-12

zavod@kr.kgzs.si

www.kgz-kranj.si

Kontakti svetovalcev

<https://www.kgz-kranj.si/kontakti-jks>

Seznam projektov

<https://www.kgz-kranj.si/prp>

in krme. Predstavitev uporabe sodobnih metod oziroma kmetijskih tehnologij za učinkovito izvajanje delovnih opravil na kmetijah.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

Svetovanje pri uporabi blaženje posledic podnebnih sprememb. Pomoč pri vzpostavljanju namakalnih sistemov. Svetovanje s področja tehnologij gnojenja in varstva rastlin s poudarkom na VVO območjih.

Svetovanje in pomoč pri izvajanju SKP. Delo na projektih Evropskega inovativnega partnerstva in projektih LAS. Svetovanje pri agrarni ekonomiki, davkih v kmetijstvu in inovativnih metodah trženja in promocije.

Delavnica članic društva kmečkih in podeželskih žena Gorenjski nagelj o izdelavi štrukljev pri Jezerški na Brniku je odlično uspela.

Tehnološke ukrepe v kmetijstvu izvajamo s pravilno uporabo primerne kmetijske mehanizacije in opreme ter sodobnih tehnologij

Na srečanju pridelovalcev žit v Žabnici smo prisotnim predstavili in prikazali uporabo brezpilotnih letalnikov – dronov – pri pridelavi poljščin. Dr. Igor Petrović z oddelka za letalstvo na Fakulteti za strojništvo je prisotnim predstavil vrste dronov za uporabo v kmetijstvu ter zahteve in pogoje, ki jih mora imeti uporabnik drona za pregledovanje posevkov na njivah. Prof. dr. Rajko Bernik in doc. dr. Filip Vučajnk z Biotehniške fakultete sta predstavila uvajanje digitalizacije v kmetijsko pridelavo in rezultate nekaterih poskusov na fakulteti, na kateri z droni spremljajo škodljive organizme in rast poljščin. V poskusih se izkazuje, da je brezpilotni letalnik, opremljen s kamero, lahko dober pripomoček tudi za načrtovanje tehnoloških ukrepov pri različnih kmetijskih kulturah.

Sodelovanje pri ocenjevanju škod na kmetijskih površinah povzročenih s strani divjadi

Sodelovali smo z ostalimi inštitucijami pri ocenjevanju oziroma reševanju problematike pojavljanja različnih vrst škode na kmetijskih površinah zaradi divjadi.

Skupaj s predstavnikoma MKGP in MOPE smo izvedli delavnico o zelenih javnih naročilih

Na delavnici so sodelovali tudi ponudniki kmetijskih pridelkov in izdelkov ter vodje prehrane v javnih zavodih. Tadeja Kvas Majer (MKGP) je predstavila pomen aktivne vloge lokalnega ponudnika živil, Matej Cerovšek (MOPE) pa informacije o zelenem javnem naročanju.

Spodbujanje ribogojstva in promocija ribjih izdelkov

Skupni specialist za ribogojstvo je pristojen za svetovalno območje celotne Slovenije. Svetuje s področja načrtovanja in izgradnje novih ter adaptacije starih ribogojnic. Pomaga pri pridobivanju upravnih dovoljenj, predvsem vodnega dovoljenja in ustreznih registracij dejavnosti. Spodbuja predelavo vodnih organizmov v kakovostne izdelke z višjo dodano vrednostjo in sodeluje pri ocenjevanju teh izdelkov v okviru DSK.

Na sliki je ribogojnica Vodomec v Zalogu pri Cerkljah na Gorenjskem.

Izdelava načrtov notranje ureditve in preureditve hlevov pri novogradnjah in rekonstrukcijah. Pomoč in svetovanje kmetijam pri gradnjah pomožnih objektov – silosov, senikov, strojnih lop, zbiralnikov gnojeveke ...
Preureditev hleva za prosto rejo krav molznic za povečanje dobrobiti krav in lažje opravljanje delovnih opravil v hlevu.

Kmetijsko-gozdarski zavod Ljubljana

Število kmetij: **9.518**

Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): **84.491**

Vodja oddelka: **Tomaž Močnik**

Terenski kmetijski svetovalci: **26 + 1 pripravnik**

Svetovalci za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: **5 + koordinatorica**

Kmetijski svetovalci specialisti: **10 in 1 skupni specialist**

Izpostave: **Cerknica, Domžale, Grosuplje, Kamnik, Kočevje, Litija, Logatec, Medvode, Ribnica, Zagorje ob Savi, Vrhnika, Ljubljana**

Državni kviz mladi in kmetijstvo je leta 2024 potekal na območju našega zavoda, natančneje v Velikih Laščah. V sodelovanju z Društvom podeželske mladine Velike Lašče smo pripravili odmeven dogodek. Sodelovali smo pri organizaciji dogodka kot tudi pripravi vprašanj.

V **sadjarstvu** smo organizirali in sodelovali pri izvedbi strokovnih srečanj ekoloških pridelovalcev sadja EkoTopaz ter pomagali pri organizaciji ekskurzije na Bodensko jezero. Pripravili smo posvet in izvedli prikaz rezi ameriških borovnic. Strokovno pomoč in sodelovanje nudimo tudi društvu Haskap na predavanjih, delavnicah in prikazu rezi.

V **vrtnarstvu** smo se največ ukvarjali z rastlinskimi boleznimi, pri čemer smo sodelovali z javno službo za zdravstveno varstvo rastlin.

Poleg klasičnega svetovanja, ki pri **živinoreji** zavzema vse od prehrane, nege živali, reprodukcije, prireje mleka in tudi dobrobit živali, smo bili še posebej usmerjeni v **BIOVARNOST**. Potekala so usklajevanja z udeleženci, sprejemanje ustreznih ukrepov za zagotavljanje biovarnosti, priprave protokolov za pripravo biovarnostnih načrtov, začeli pa smo izvajati

tudi delavnice za kmete, na katerih so ti pod strokovnim vodstvom pripravili načrte za svoje kmetije. Poleg delavnic smo nudili tudi individualno pomoč pri izdelavi načrtov.

Pri **ohranjanju okolja in biotske pestrosti v kmetijski krajini** smo animirali kmete in jim svetovali o različnih naravovarstvenih ukrepih, še posebej o ukrepu SOPO – varovanje gnezd pribe, saj smo zaradi tega ukrepa že prvo leto opazili porast števila gnezd. Z učinkovito komunikacijo med različnimi udeleženci, kot so ornitologi, ARSKTRP in kmetje, smo tako tudi mi prispevali k odličnemu vpisu v ta ukrep in s tem povečanje osebkov ptice pribe v kmetijski krajini.

Člani skupine **inovacijskih posrednikov** smo prioriteto delovali pri izvajanju intervencije IRP 31. Izpeljali smo regijske delavnice, da bi povezali različne potencialne člane partnerstva posamezne inovativne ideje. Delavnice so se udeležili tako kmetje z našega območja kot tudi partnerji z ostalih območij celotne Slovenije. Na delavnicah smo udeležencem najprej predstavili različna konkretna vprašanja, ki so jih izpostavili kmetovalci, kasneje pa zanje poiskali ideje in rešitve. Učinek izvedbe regijskih delavnic je bil viden, saj smo s koordinacijo

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
LJUBLJANA**

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE

Gospodinjska ulica 6, 1000
Ljubljana

T: 01/513 07 00

F: 01/513 07 41

tajništvo@lj.kgzs.si

www.lj.kgzs.si

Kontakti svetovalcev

<https://lj.kgzs.si/svetovanje>

Seznam projektov in javnih naročil

<https://lj.kgzs.si/aktualni-projekti/prp>

KLJUČNE AKTIVNOSTI

udeležencev uspeli povezati akterje za razpis, ki je bil objavljen konec leta 2024.

Na področju **dopolnilnih dejavnosti** smo bili dejavni tako pri osebnih svetovanjih, kot tudi pri organizaciji delavnic in izobraževanj s tega področja. Med drugim smo izvedli več delavnic za razsek govejega mesa in mesa drobnice, ki so bile pri udeležencih zelo dobro sprejete. Da smo poenostavili svetovanje s področja DD, smo pripravili izčrpen tehnološki list na katerem so podani koraki za prigrasitev katere koli dopolnilne dejavnosti, pri čemer smo dodali tudi vse potrebne povezave do obrazcev in potrebnih informacij.

V **kmetijski tehniki** smo sodelovali na več predstavitev novih strojev in tehnologij, posebno pozornost pa smo posvečali varnosti in zdravju pri delu, še posebej uporabi varnostnih pasov v traktorjih. Neuporaba varnostnih pasov je glavni vzrok za najbolj

tragične posledice pri prevrnitvah traktorjev, ko neprijeten voznik pri prevračanju pade pod kabino. Izvedli smo serijo predavanj s prikazom uporabe varnostnih pasov na demo kovčku in tako skušali ozavestiti voznike. Na sejmu Agra smo obiskovalcem omogočili, da so pomen uporabe varnostnih pasov spoznali v nagibni kabini (simulatorju prevračanja).

Na terenu smo izvajali delavnice o **varstvu rejnih živali pred napadi divjih zveri**. Območje našega zavoda zavzema precej višje ležečih območij, kjer je prisotnost zveri in s tem izpostavljenost živali toliko večja. V preteklih letih smo beležili tudi precej škode po napadih, zato je bilo zanimanje za tovrstne delavnice zelo veliko. Predstavili smo različne načine varovanja živali na pašniku, kot so varovanje z visokimi elektro mrežami, varovanje s pastirskimi psi in varovanje s pastirjem ter različnimi odganjali. Rejci so si lahko ogledali, kako se tovrstne ukrepe izvaja v praksi.

DOGODKI V LETU 2024

Delavnica razseka mesa, ki smo jo izvedli v enem od kmečkih obratov na območju našega zavoda.

PRP – Inovacijsko posredništvo. Izvedli smo regijske delavnice za povezovanje različnih možnih članov partnerstva posamezne inovativne ideje.

Simulacija dogajanja v traktorski kabini ob prevračanju.

Predavateljsko prizorišče dneva žit in dneva koruze, ki imata zelo pomembno vlogo za kmete s širšega območja, hkrati pa gre tudi za prikaz odličnega sodelovanja z drugimi inštitucijami (KIS).

Prikaz različnih načinov paše na terenu (elektro ograja).

Kviz mladi in kmetijstvo, ki je potekal v Velikih Laščah.

Kljub dejstvu, da naše območje ni izrazito vinorodno, smo izvedli delavnice o tej panogi, saj želimo z njimi spodbujati in izobraževati predvsem tiste, ki to dejavnost na svojih kmetijah še ohranjajo.

Interno izobraževanje iz ekonomike kmetijstva in uporabe Farm Manager za kmetijske svetovalce.

Gnezdo pribe je označeno s štirimi količki in varovano običajno izleže 4 jajca. pri kmetijskih opravilih.

Strokovno srečanje EkoTopaz v nasadu KIS na Brdu pri Lukovici.

Prikaz rezi borovnic in čiščenje nasada jagod.

Opazovanje rastlinskih bolezni v sodelovanju z JSZVR.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MARIBOR****ODDELEK ZA KMETIJSKO
SVETOVANJE**

Vinarska ulica 14, 2000 Maribor

T: 02/228-49-00

info@kmetijski-zavod.si

www.kmetijski-zavod.si

Kmetijsko-gozdarski zavod Maribor

Število kmetij: **2.750**Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): **18.900**Vodja oddelka: **Simona Hauptman**Terenski kmetijski svetovalci: **6 + 2 pripravnika**Svetovalci specialisti: **11**Svetovalci za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: **2**Izpostavi: **Maribor, Jakobski Dol**

Aktivnosti za pospeševanje razvoja ekološkega kmetovanja v letu 2024

Z aktivnim izobraževanjem o ekološkem kmetovanju zagotavljamo strokovno znanje in usposobljenost kmetov za pridelavo visokokakovostne hrane. Z izobraževanjem in ogledi dobrih praks približujemo neekološkemu kmetovalcu ekološko pridelavo hrane, ekološkemu kmetovalcu pa omogočamo dodatno izobraževanje ali obnovo znanja o ekološkem kmetijstvu.

Povezovanje in prenos znanja v kmetijstvu AKIS

V naši službi deluje inovacijski posrednik, ki zbira potrebe po znanju in inovacijah ter pomaga pri povezovanju kmetovalcev, raziskovalcev in svetovalcev za razvoj inovativnih rešitev v okviru operativnih skupin (projekti EIP). Specialisti izvajamo prikaze rezi vinske trte in sadnega drevja, delavnice redčenja, gnojenja, določanja rokov obiranja, delavnice zelenih del v vinogradu in priprave na trgatve.

Digitalizacija v kmetijstvu

Velik poudarek dajemo uvajanju digitalnih rešitev, ki pomagajo kmetom pri sprejemanju boljših odločitev za kmetovanje, kot je zmanjšanje porabe semen, gnojil, energije in pesticidov. Leta 2024 smo kmetom veliko svetovali pri uporabi aplikacije Sopotnik.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

Strokovna pomoč pri prenosu kmetij

Nudimo svetovanje, razna izobraževanje in izvajamo delavnice za bodoče mlade prevzemnike kmetij.

Okolje in podnebne spremembe

Vodenje in koordinacija dela JSKS na področju varovanja okolja in podnebnih sprememb v vseh kmetijskih panogah. Leta 2024 je bil glavni poudarek na upravljanju in varstvu voda, varni rabi FFS, kmetovanju na vodovarstvenih območjih, spremljali smo vodno bilanco in svetovali pri pridobivanju potrebne dokumentacije za uporabo vodnih virov, spodbujali pridelavo v zaščitnih prostorih. Sadjarjem in vinogradnikom smo svetovali, da opremijo trajne nasade s protitočnimi sistemi in izvajajo zaščito proti slani.

130-letnica

Kmetijsko-gozdarski zavod Maribor je leta 2024 praznoval zavidljivih 130 let delovanja. Osrednje slovesnosti se je udeležila tudi predsednica države Nataša Pirc Musar. Predsednica se je vodstvu in zaposlenim zahvalila za dolgoletni strokovni prispevek k pridelavi zdrave in varne hrane ter za prenos najsodobnejših tehnoloških dognanj v kmetijstvu v prakso. Poudarila je, da je Kmetijsko-gozdarski zavod Maribor ustanova z ugledom in tradicijo, ki ima globoke korenine delovanja pri razvoju slovenskega kmetijstva.

DOGODKI V LETU 2024

Lombergarjevi dnevi: leta 2024 so potekali med 3. in 5. decembrom.

Strokovno sodelovanje z mestno tržnico MARIBOR: 2. festival paradižnika.

130-letnica: Kmetijsko-gozdarski zavod Maribor je leta 2024 praznoval zavidljivih 130 let delovanja. Osrednje slovesnosti se je udeležila tudi predsednica države Nataša Pirc Musar.

Poljedelski dan 2024: predstavljene so bile novosti v kmetijski mehanizaciji in vplivi sistema obdelave tal na izbrane lastnosti tal.

Strokovno vodena degustacija.

Sodelovanje z društvi kmečkih žena: 1. regijsko srečanje predsednic društev kmečkih žena.

Udeleženci 58. strokovnega vinogradniško vinarskega posveta v kleti Zlati grič.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MURSKA SOBOTA**
**ODDELEK ZA KMETIJSKO
SVETOVANJE**

 Ulica Štefana Kovača 40,
9000 Murska Sobota

T: 02 539 14 10

M: 031 703 600

F: 02 521 14 91

tajnistvo@kgzs-ms.si

www.kgzs-ms.si

Kmetijsko-gozdarski zavod Murska Sobota

Število kmetij: **5.474**Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): **63.508**Vodja oddelka: **mag. Boštjan Ferenčak**Terenski kmetijski svetovalci: **21**Svetovalci specialisti: **10**Svetovalci za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: **3**Skupna specialistka za pridelovanje zelišč: **1**Izpostave: **Murska Sobota, Ljutomer, Gornja Radgona, Lendava**

DELO JSKS v novi SKP 2023–2027 – aktivnosti smo namenili obveščanju in izobraževanju kmetov o pomenu in možnostih vključevanja v intervencije SKP, izpolnjevanju obveznosti iz Pogojenosti, uporabi Sopotnika in FotoSopotnika, informiranju in izdelavi načrta Biovarnosti na kmetijskih gospodarstvih, uporabi kalkulacij (Farm manager), povezovanju tržnih kmetijskih gospodarstev, spodbujanju za ekološko in biodinamično kmetovanje, motiviranju in predstavitvi vseh dopolnilnih dejavnosti, demonstracijskim prikazom poljščin s poudarkom na uporabi dronov kmetijstvu.

Tehnološko svetovanje in spodbujanje kmetij: za dvig kakovosti in količin lokalno pridelane hrane, za večjo samooskrbo s pridelano hrano ob hkratnem prilaganju na podnebne spremembe, varovanje kakovosti tal, vode, zraka, izboljšanje dohodka na kmetijskih gospodarstvih, svetovanje ob naravnih nesrečah (pozeba, toča, suša).

Svetovanje ima cilje: prilagajanje tehnologijam pridelave v kmetijstvu (obdelavi tal, kolobarjenju, setvi odpornih sort, namakanju, zaščiti kmetijskih rastlin ...) in na spreminjajoče se podnebne spremembe.

Svetovanje in informiranje o: javnih razpisih, izpolnjevanju obveznosti, davčnem svetovanju s poudarkom na svetovanju mladim prevzemnikom kmetij, uporabi rezultatov FADN/FSDN knjigovodstva za načrtovanje poslovanja na kmetijah, svetovanju v zvezi z diverzifikacijo dejavnosti.

Svetovanje je namenjeno tudi o: tehnologiji pridelave zelenjadnic in zelišč s poudarkom na ohranjanju zdravih tal, oskrbi v stresnih razmerah, prilagajanju na vremenske razmere, ekološki pridelavi (biotično varstvo), spodbujanju biodinamičnega kmetovanja.

Strokovno in zanesljiv partner v projektih Evropskega inovativnega partnerstva.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

DOGODKI V LETU 2024

45. Dan koruze Rakičan 2024 – predstavljeni so bili pogoji pridelave koruze, prilagoditev izbora koruznih hibridov za posamezen tip tal in vpliv zunanjih dejavnikov na variabilnost cvetnega prahu, da bi zmanjšali tveganja zaradi vremenskih pogojev. Predstavljena je bila tudi integracija dosevkov za ozelenitev tal v njivski kolobar – možnost nadomeščanja N iz mineralnih gnojil pri gnojenju naslednje poljščine, uvajanje dosevkov v njivski kolobar in njihov vpliv na rast koruze. Na poljih Skupine Panvita smo posejali različne hibride koruze, predstavili posamezne hibride, tehnologijo pridelovanja, pravila gnojenja v povezavi s prilagajanjem na podnebne spremembe, pravilno uporabo registriranih ffs, po žetvi ovrednotili pridelek vsakega hibrida in odgovarjali na vprašanja kmetovalcev.

EIP Precizno kmetijstvo in digitalizacija – katerega vodilni partner je bil KGZS-Zavod MS. Na ŽIPO Lenart smo izvedli usposabljanje članov na kmetijskih gospodarstvih in jim predstavili celoten postopek od ideje do izvedbe ciljnega gnojenja. Na fotografiji je terenski kmetijski svetovalec, ki prikazuje odvzem vzorca tal na točno določeni lokaciji s pomočjo GPS signala. Kmetje so si v okviru usposabljanja pridobili tudi znanje o pregledu satelitskih posnetkov površin, priprav karte področij, določanju točk vzorčenja ter pripravi preciznega gnojilnega načrta za izvedbo gnojenja z variabilno dozo. Ogledali so si tudi prenos datoteke v traktorski terminal ter postopek izvedbe ciljnega gnojenja.

Predstavitve orodja Kalkulator stroškov kmetijske mehanizacije: 7. februarja 2024 smo v okviru NPK izobraževanja mladim kmetom predstavili novo razvito orodje »Kalkulator stroškov kmetijske mehanizacije«, ki deluje v sklopu Farm Managerja. Kalkulator stroškov je priročno orodje za kmetije, s katerim si lahko kmetje sami izračunajo stroške svojih strojev in se lažje odločajo o nakupu oziroma najemu potrebne mehanizacije.

Prikaz hitrega nitratnega testa,

ki smo ga izvajali na terenu za precizno gnojenje na pšenici. S pomočjo hitrega nitratnega testa in satelitskih posnetkov smo na določenih delih posevka pšenice lahko odmerili količino dušika, ki ga posamični del njive pšenice potrebuje za optimalno izkoriščenost dušika.

Prvi **praktični preizkus letenja drona**, s pomočjo katerega snemamo ali pa zajamemo tudi slike z različnimi filtri, lahko tudi vsebnost klorofila in na osnovi tega določamo vsebnosti dušika. Za prvi korak pa je bilo potrebno narediti usposabljanje – izpit za uporabo dela z dronom.

Mladi prevzemnik: stranka je vložila kandidaturo za sredstva za mladega prevzemnika ter kupila nov traktor. Ob njegovi dobavi je bila na »krst« povabljen njegov kmetijski svetovalec, ki je traktor častno tudi zapeljala.

EIV2024 - pred začetkom subvencijske kampanje so bila izvedena številna informativna usposabljanja (inštruktaže) s področja intervencij, ki izhajajo iz Strateškega načrta SKP 2023–2027 za Slovenijo. Fotografija je nastala med usposabljanjem v večernih urah v Tešanovcih.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVA GORICA**ODDELEK ZA KMETIJSKO
SVETOVANJE**

Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica

T: 05/335 12 09

F: 05/335-12-60

vasja.juretic@go.kgzs.si

www.kmetijskizavod-ng.si

Kmetijsko-gozdarski zavod Nova Gorica

Število kmetij: **16.435**Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): **~ 60.000**Vodja oddelka: **Vasja Juretič, univ. dipl. inž. agronomije**Terenski kmetijski svetovalci: **24 + 2 pripravnika**Svetovalci za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: **4**Kmetijski svetovalci specialisti: **12**

Tehnološko svetovanje je potekalo v vinogradništvu, vinarstvu, poljedelstvu, živinoreji, oljkarstvu, sadjarstvu in zelenjadarstvu. Poseben poudarek smo namenili svetovanju pri prilagajanju na podnebne spremembe in ekološkem kmetovanju. Spremljali smo razvojne faze in zdravstveno stanje rastlin ter svetovali o varstvu rastlin in pravilnem ravnanju s fitofarmacevtskimi sredstvi.

Leta 2024 je bilo svetovanje usmerjeno v dopolnilne dejavnosti na kmetijah, izboljšanje kakovosti izdelkov, ocenjevanje pridelkov in promocijo. Kmetijam smo svetovali pri registraciji ter izpolnjevanju pogojev za opravljanje dopolnilnih dejavnosti. Ob tem smo nudili podporo pri pridelavi varne hrane ter ozaveščali o ukrepih za zmanjševanje izgub in nastanka odpadne hrane.

Svetovanje v agrarni ekonomiki, o davkih v kmetijstvu in inovativnih metodah marketinga ter prodaji pridelkov in izdelkov.

Sodelovanje z društvi in agrarnimi skupnostmi na podeželju.

Sodelovali smo v različnih projektih v kmetijstvu, pri čemer je bil poudarek namenjen ohranjanju biotske raznovrstnosti ter vključevanju vsebin, povezanih z varstvom narave in trajnostnim upravljanjem kmetijskega prostora. Projekti so prispevali k povezovanju kmetijske prakse z naravovarstvenimi cilji ter spodbujali okolju prijazne pristope v rabi tal, upravljanju habitatov in ohranjanju krajinske pestrosti.

Aktivno smo sodelovali pri implementaciji novega Strateškega načrta SKP 2023–2027. Organizirali smo številne predstavitve intervencij ter individualno svetovali kmetijam pri vključevanju vanje. Poleg tega smo nudili pomoč pri izpolnjevanju zbirnih vlog, vodenju evidenc, pripravi dopolnitev ... Nudili smo svetovanje in pomoč pri uporabi spletne aplikacije SOPOTNIK, ki omogoča vpogled v stanje prijavljenih površin iz ZV ter spremljanje poteka sprememb na teh površinah.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

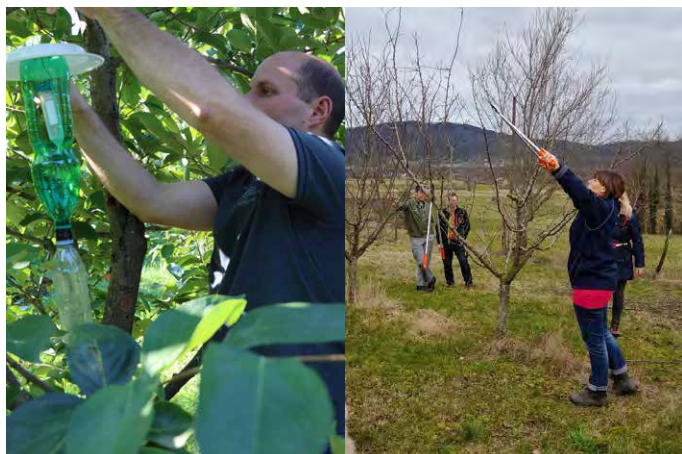
Področja dela kmetijskih svetovalcev specialistov:

kmetijsko svetovanje zajema širok spekter panog, kar je neposredna posledica izjemno raznolike geografske pestrosti, podnebnih značilnosti in naravnih danosti območja, za katera je zavod pristojen. Raznolikost terena – od obalnih in kraških predelov do nižinskih in hribovitih območij – omogoča razvoj številnih kmetijskih dejavnosti, ki zahtevajo specifična znanja in prilagojene strokovne pristope.

Med osrednje panoge sodijo vinogradništvo in vinarstvo, za kateri svetovanje obsega vse, od izbire sort, agrotehnike in varstva rastlin do predelave grozdja in trženja vin. Pomembno mesto imata tudi sadjarstvo in oljkarstvo, zlasti v sredozemskem pasu, kjer se obravnavajo izzivi, povezani s prilagajanjem na podnebne spremembe, škodljivce in trajnostne pridelovalne prakse. V nižinskih in bolj celinskih predelih prevladujejo poljedelstvo, živinoreja in vrtnarstvo, pri čemer je svetovanje usmerjeno v tehnološke izboljšave, optimizacijo pridelave, ekonomiko reje ter okoljske vidike kmetovanja.

Na številnih kmetijah se te panoge med seboj prepletajo, kar zahteva celovit pristop k svetovanju – z razumevanjem specifičnih značilnosti mešanih kmetij ter vključevanjem znanja z več strokovnih področij. Zavod zato izvaja svetovalno dejavnost celostno, s ciljem zagotavljanja strokovne podpore za trajnostno

in ekonomsko vzdržno kmetijsko prakso, prilagojeno razmeram in potrebam posameznih kmetijskih gospodarstev. Svetovalne aktivnosti obsegajo širok nabor strokovnih znanj in kompetenc, ki so nujne za trajnostno upravljanje kmetijskega prostora. Med ključna področja sodijo prilagajanje tehnologij pridelave podnebnim spremembam, ekološko kmetovanje, namakanje, varstvo rastlin pred boleznimi in škodljivci, planinska paša, upravljanje kmetij na vodovarstvenih območjih ter ekonomski in davčni vidiki kmetijstva. Pomemben segment svetovanja predstavljajo tudi dopolnilne dejavnosti na kmetijah, ki prispevajo k diverzifikaciji prihodkov, ter ekološko kmetovanje kot vse aktualnejša oblika okolju prijazne pridelave.

Vsa navedena znanja in strokovne usmeritve predstavljajo ključen temelj za celovit, trajnostno naravnan in konkurenčen razvoj podeželja. Tak razvoj temelji na uravnoteženem upoštevanju naravnih danosti, varovanju okolja, ohranjanju biotske raznovrstnosti ter hkratnem prilagajanju na podnebne spremembe. Obenem odgovarja na sodobne socio-ekonomske izzive, kot so zmanjševanje dohodkovne vrzeli med mestom in podeželjem, ohranjanje poseljenosti in ustvarjanje kakovostnih delovnih mest na podeželju.

Z interdisciplinarnim pristopom svetovanje podpira kmetijska gospodarstva pri uvajanju inovacij, izboljševanju produktivnosti, večji odpornosti na tržne spremembe ter pri prehodu na okoljsko in ekonomsko vzdržne prakse. S tem prispeva k oblikovanju odpornih podeželskih skupnosti in dolgoročnemu razvoju kmetijskega sektorja.

Izpostave: terenski kmetijski svetovalci in kmetijski svetovalci specialisti so razporejeni na sedežu zavoda in 9 izpostavah zavoda (izpostave: Ajdovščina, Brda, Idrija, Ilirska Bistrica, Koper, Bilje, Postojna, Sežana in Tolmin).

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO**
**ODDELEK ZA KMETIJSKO
SVETOVANJE**

Šmihelska cesta 14,

8000 Novo mesto

T: 07/373-05-70

F: 07/373-05-90

tajnistvo@kgzs-zavodnm.si

www.kmetijskizavod-nm.si

Kmetijsko-gozdarski zavod Novo mesto

Število kmetij: **11.091**Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): **85.562**Vodja oddelka: **mag. Zdenka Kramar**Terenski kmetijski svetovalci: **28 + 1 pripravnik**Svetovalci specialisti: **12**Svetovalci za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: **3**Izpostave: **Brežice, Črnomelj-Metlika, Krško, Novo mesto, Sevnica, Trebnje**

Tehnološko svetovanje in spodbujanje kmetij za dvig kakovosti ter količin lokalno pridelane hrane, ob hkratnem prilagajanju na podnebne spremembe, varovanju kakovosti tal, vode in zraka, uvajanje digitalizacije na kmetije s ciljem izboljšanja dohodka na kmetijskih gospodarstvih.

Zanesljiv in strokovno kompetenten partner v projektih Evropskega inovativnega partnerstva.

Velik obseg naših aktivnosti smo namenili informiranju, obveščanju in izobraževanju kmetov o pomenu in možnosti vključevanja v intervencije SKP, izpolnjevanju obveznosti iz pogojenosti in uporabi SOPOTNIK-a.

Svetovanje s ciljem prilagajanja tehnologij v kmetijstvu (kolobarjenje, namakanje, odporne sorte, sistemi zaščite kmetijskih rastlin ...) na podnebne spremembe.

Svetovanje za diverzifikacijo dejavnosti na kmetijskih gospodarstvih, v zvezi s trženjem in marketingom, tržno organiziranostjo ter ocenjevanje kakovosti pridelkov/izdelkov s kmetij.

Svetovanje in informiranje v zvezi z javnimi razpisi, izpolnjevanje obveznosti, smotrnosti izvedbe investicij, davčno svetovanje s poudarkom na svetovanju mladim prevzemnikom kmetij ter spodbujanje kmetij k uporabi rezultatov FADN knjigovodstva za načrtovanje poslovanja na kmetijah.

Svetovanje tehnoloških ukrepov ob pojavu vremenskih škodnih dogodkov: deževno obdobje v pomladnih mesecih, neurja s točo in močnimi vetrovi, poplave.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

SOPOTNIK – usposabljanje kmetov za uporabo aplikacije

Aplikacija SOPOTNIK je v letu 2024 postala orodje za pregled in kontrolo prijavljenih površin v zbirni vlogi. V aplikaciji je mogoče, ob uporabi različnih grafičnih indikatorjev oziroma vegetacijskih indeksov, avtomatsko spremljati ugotovljene aktivnosti na kmetijskih površinah, kot so oranje, rast, žetev in košnja. Aplikacija resda omogoča hitro in neposredno komunikacijo med uporabniki (kmetijami) in ARSKTRP, vendar so se v procesu uvajanja dela z aplikacijo poleg številnih vsebinskih vprašanj pojavile tudi številne tehnične težave. Tudi v letu 2024 smo veliko pozornosti namenili usposabljanju kmetov za uporabo aplikacije SOPOTNIK in izvedli številne delavnice na območju celotnega območja KGZS-Zavoda NM.

Svetovanje pri pravi načrta biovarnosti na kmetiji

V juniju 2024 je bil sprejet Pravilnik o biovarnosti ter izvajanju biovarnostnih ukrepov iz uredbe (EU) o prenosljivih boleznih živali. S ciljem zaščite rejnih živali pred kužnimi boleznimi, je pravilnik rejcem komercialnih rej naložil, da si ob upoštevanju priporočil »smernic« za svoj obrat izdelajo načrt biovarnosti. Za rejce živali smo pripravili številna izobraževanja in jim tudi svetovali pri pripravi načrta biovarnosti za njihovo kmetijo. V načrtu biovarnosti so kmetije podrobneje opredelili kritične točke za preprečevanje vnosa bolezni na svojo kmetijo.

Dan tehnike 2024 – Precizno kmetovanje v trajnih nasadih

Tradicionalni Dan tehnike smo v letu 2024 namenili preciznemu kmetovanju v trajnih nasadih. Na posestvu na območju občine Šmarješke Toplice so si obiskovalci v nasadih jablan in hrušk ter vinogradov lahko ogledali

prikaze različne kmetijske mehanizacije, vključno s kmetijsko mehanizacijo za precizno kmetovanje. Med prikazi delovanja kmetijskih strojev in opreme, so strokovnjaki spregovorili o pomenu uvajanja preciznega kmetovanja v trajne nasade, varovanju in založenosti tal s hranili in učinkovitem varstvu trajnih nasadov pred boleznimi in škodljivci.

Prikaz spravila krme na gorskih območjih

Na območju KGZS-Zavoda NM kmetijska gospodarstva kmetujejo na nekaj več kot 50 % površin, ki so uvrščena v območja z omejenimi dejavniki za kmetijsko pridelavo. Na območju Občine Sevnica, kjer je dobršen del površin uvrščen v gorska območja smo izvedli prikaz kmetijske mehanizacije namenjene spravilu krme z gorskih travnikov, gnojenju gorskih travnikov z organskimi in mineralnimi gnojili ter dosejavanju travnikov. Posebna pozornost je bila namenjena varni rabi kmetijske mehanizacije, strokovnjaki pa so spregovorili o določanju najprimernejše sestave travne ruše za košnjo in o dosejavanju travnikov.

Prikaz različnih načinov obdelave tal ozelenjenih površin z neprezimnimi dosevki

S ciljem prilagajanja na podnebne spremembe na njivah svetujemo kmetijske prakse oz. kolobarje v katere vključujemo vmesne dosevke ter uvajamo manj intenzivno (ohranitveno) obdelava tal. Tovrstne prakse pozitivno vplivajo na povečevanje zaloge organskega ogljika v tleh, ki zmanjšuje sušni stres na rastlinah in vodno ter vetrno erozijo tal. Z demonstracijskim prikazom, ki je bil izveden v mesecu marcu na območju Krškega polja, je bilo prikazano delovanje kmetijske tehnike in opreme za zadelavo neprezimnih dosevkov v tla in pripravo tal za setev koruze. Prikazano je bilo vzorčenje tal za pametno analizo, delovanje mulčerjev, krožnih bran, rahljalnikov in diskaste sejalnice za koruzo. Predstavljene so bile mešanice rastlin za dosejavanje v različnih terminih in ukrepi skupne kmetijske politike, katere je možno uveljavljati na njivskih površinah.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
PTUJ****ODDELEK ZA KMETIJSKO
SVETOVANJE**

Ormoška 28, 2250 Ptuj

T: 02/749-36-10

F: 02/749-36-20

tajnistvo@kgz-ptuj.si

www.kgz-ptuj.si

Kmetijsko-gozdarski zavod Ptuj

Število kmetij: **8.626**Število kmetij v subvencijah: **6.967**Kmetijska zemljišča v uporabi (ha): **65.610**Vodja oddelka: **Peter Pribožič**Terenski kmetijski svetovalci: **29**Svetovalci specialisti: **12**Svetovalci za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti: **5**Pripravniki: **1**Izpostave: **Ptuj, Lenart, Radlje ob Dravi, Ormož in Slovenska Bistrica**

Strokovno tehnološko svetovanje v govedoreji na osnovi analitike krme, izračuna krmnih obrokov, spremljanje baze podatkov iz analitike mleka za vodenje tehnologije in plodnosti krav molznic.

Prenos znanja in biovarnostnih ukrepov za preprečevanje vnosa nevarnih kužnih boleznih ter preventivna zaščita v rejah živali.

Prenos znanja na področju tehnologije namakanja na osnovi spremljanja tal, vremenskih podatkov in potreb posameznih kulturnih rastlin po vodi.

Organizacija senzoričnih ocenjevanj, izvedba festivala Dobrot slovenskih kmetij in promocijske aktivnosti za učinkovito trženje pridelkov in izdelkov slovenskih kmetij.

Naravovarstvene aktivnosti na območju Nature 2000 za ohranjanje suhih travišč in mokrotnih travnikov za ohranjanje habitatov in metuljev.

Strokovno delo z 289 ekološkimi kmetijami na območju zavoda, ki obdelujejo 4.411,41 ha površin, redijo 3.954,09 GVŽ in pridelujejo ekološke pridelke, posamezniki tudi končne izdelke.

Strokovno delo s poljedelskimi kmetijami na področju preciznega kmetijstva ter uporaba digitalnih orodij, programske opreme pri obdelavi površin in oskrbi posevkov.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

DOGODKI V LETU 2024

Ob 30-letnici društva kmetic Slovenska Bistrica

Društvo kmetic Slovenska Bistrica je v sodelovanju z Ljudsko univerzo Slovenska Bistrica in Kmetijsko-gozdarskim zavodom Ptuj izdalo kuharsko knjigo z naslovom *Po domu zadiši, ko kuhaš naše jedi*, ki vključuje 114 receptov članic društva in skrbno izbrane fotografije jedi. Pomembno vlogo pri nastanku knjige je imel KGZ Ptuj, predvsem svetovalec Srečko Rajh, ki je društvu nudil strokovno, organizacijsko in promocijsko podporo. Aktivno je sodeloval pri izboru receptov, koordiniral pripravo vsebin in sodeloval pri predstavitvi knjige javnosti. S svojim delom je poudaril pomen ohranjanja kulinarične dediščine in povezovanja podeželskih skupnosti. V projektu je sodelovala svetovalka Petra Korenak, ki je pripravila profesionalne fotografije večine jedi, pri čemer je bila podpora KGZ Ptuj ključna za kakovostno izvedbo. Zavod je s tem pokazal svojo zavezanost k trajnostnemu razvoju podeželja ter kreptvi vloge kmetic pri ohranjanju kulturne in prehranske dediščine.

35 let Dobrot slovenskih kmetij

Jubilejni 35. festival Dobrot slovenskih kmetij je s častnim pokroviteljstvom počastila predsednica Republike Slovenije dr. Nataša Pirc Musar, kar je

svojevrstno priznanje vsem kmetijam, ki izpopolnjujejo svojo pridelavo s predelavo in ponudbo pristne slovenske lokalne hrane. Prisotnost predsednice Republike Slovenije na odprtju pa je pomembno tudi za nas organizatorje festivala, ki vložimo veliko truda, da pripravimo ta praznik slovenskega podeželja, ki je plod dobrega strokovnega sodelovanja celotne Javne službe kmetijskega svetovanja v sistemu Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije.

Izobraževanje iz vsebin naravo varstva

Za strokovno delo na področju suhih travišč, katerega glavni cilj je izboljšati ohranjenost vrstno pestrih travišč, smo s partnerji razvili aplikacijo »Moj travnik«.

Namenjena je kmetom, ki se bodo vključili v KOPOP operacijo BK.15 za ohranjanje suhih travnišč. Kmetje za izvajanje te operacije nimajo predpisanih načinov obdelave, ampak prejemajo plačila za doseganje posebnih okoljskih rezultatov, najustreznejši način upravljanja pa si izberejo sami. Aplikacija omogoča enostavno spremljanje stanja travnikov. Ocenjuje se struktura habitata, poškodbe, prisotnost in pokrivnost pozitivnih indikatorskih vrst, prisotnost negativnih indikatorskih vrst ter prisotnost orhidej. Od doseženih točk je odvisna višina plačila v sklopu operacije.

Namakanje v kmetijstvu in nove tehnologije

Delo na strokovnem področju namakanja obsega analizo potreb po namakanju, pomoč pri načrtovanju namakalnih sistemov več uporabnikov, sodelovanje pri zasnovi in izvedbi zasebnih namakalnih sistemov, vzpodbujanje uporabnikov za tehnološke posodobitve obstoječih namakalnih sistemov ter prehod k varčnejšim tehnologijam namakanja, kot sta kapljično namakanje in mikro razpršilci.

V strokovno delo na področju namakanja sodi spremljanje vremenskega dogajanja in poznavanja lastnosti tal in rastlin ter oblikovanje strokovne in pravočasne napovedi namakanja za posamezne kmetijske kulture. Delo na področju namakanja obsega tudi svetovanje kmetom in pridelovalcem pri oceni porabe vode za namakanje, izbiri ustreznega vodnega vira za namakanje, uporabo primernih namakalnih tehnologij ter pomoč pri projektiranju namakalnih sistemov. Kmetijski svetovalci svetujejo in nudijo pomoč uporabnikom tudi pri postopkih pridobivanja vodnih dovoljenj in soglasij ter nudijo potrebno pomoč pri izpolnjevanju vlog in zahtevkov pri razpisih za namakanje.

Za osveščanje in izobraževanje o strokovnem namakanju se za kmete, pridelovalce in druge pripravljajo predavanja, delavnice in ogledi dobrih praks namakanja s ciljem vzpodbujanja za uporabo namakanja v kmetijski pridelavi. Delo na področju namakanja obsega še pripravo tehnoloških navodil za namakanje posameznih kmetijskih kultur in sodelovanje pri pripravi in podajanje pripomb na zakonodajo s področja uvedbe namakalnih sistemov.

Povezava do priročnika: <https://www.kgz-ptuj.si/novice/ArtMID/887/ArticleID/3803>

Namakanje krompirja

Namakanje koruze z rolomatom

Namakanje čebule

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana

T: (01) 513 66 00

E: kgzs@kgzs.si

www.kgzs.si

